

Міністерство освіти і науки України

**Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка**

В.І. Бадер

***Методика і технології навчання
української мови***

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи магістрантів**

Глухів - 2017

УДК
ББК

Затверджений вченою радою Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (протокол № 5 від 28.11.2017 р.)

Рецензенти:

Вашуленко М.С. - доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Собко В.О. - кандидат педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри теорії і методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка

Бадер В.І. Методика і технології навчання української мови: метод. рекоменд. до самост. роб. магістрантів / В.І. Бадер - Глухів: вид-во ГНПУ ім О. Довженка, 2017. - 74 с.

Методичні рекомендації містять структуру й зміст навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови», опорні питання, що орієнтують на засвоєння магістрантами навчального матеріалу; практичні завдання й питання для самоконтролю.

Структура й зміст методичних рекомендацій допоможуть магістрантам самостійно опанувати матеріал курсу.

Видання адресоване викладачам і магістрантам.

© Бадер В.І.
© Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Передмова

У сучасних умовах реформування системи освіти України набуває актуальності проблема підготовки нової генерації інноваційних кадрів, здатних мислити креативно й реалізовувати інноваційні ідеї. Особливої ваги вона набуває у системі фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів.

Кардинальні зміни в підходах до професійної підготовки педагогів викликані тими новими завданнями, які стоять нині перед початковою школою: підготувати учнів до життя в новому інформаційному суспільстві, виховати в них здатність до постійного самонавчання і саморозвитку, розвивати вміння творчо вирішувати складні завдання. Розв'язати ці завдання неможливо без підготовки педагога, зорієнтованого на необхідність модернізації цієї освітньої галузі. Тож потреба в підготовці здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра і магістра зі спеціальності „Початкова освіта” до застосування інноваційних технологій у професійній діяльності надзвичайно велика.

У цьому процесі особливої актуальності та визначального значення набувають методика, методи, технології та техніки викладання дисциплін у ВШ, що, в свою чергу, суттєво підвищує роль такої навчальної дисципліни, як **«Методика і технології навчання української мови»**.

1. Мета й завдання курсу «Методика і технології навчання української мови»

Мета курсу полягає у формуванні готовності магістрантів до виконання основних професійних функцій у сфері забезпечення професійно-методичної освіти студентів факультету, який готує кадри для початкової школи.

Завдання курсу:

- підготувати майбутніх викладачів ВНЗ до педагогічної діяльності в умовах реформування сучасної освітньої системи в Україні, реалізації концепції професійно-методичної підготовки вчителів;

- забезпечити засвоєння магістрантами системи теоретичних знань і професійних умінь, які допоможуть їм формувати у студентів професійну компетентність, виховувати свідомих громадян України;

- навчати магістрантів співвідносити теоретичні знання з практичними потребами сучасної початкової школи і вищої освіти, втілювати нові методичні ідеї у практику викладання дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі);

- розвивати в магістрантів пізнавальні інтереси, прагнення до вдосконалення своєї професійно-методичної підготовки відповідно до запитів нової української початкової школи;

- удосконалювати вміння працювати з навчально-методичною літературою;

- формувати в майбутніх науковців дослідницькі навички, розвивати вміння проводити самостійні наукові пошуки й експериментальні дослідження.

Інтегровані вимоги до знань і вмінь із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови»

У результаті вивчення навчальної дисципліни магістранти мають **знати**:

- наукові засади професійно-методичної підготовки вчителів початкової школи до навчання молодших школярів української мови;

- цілі й завдання, зміст і особливості структурування курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі);

- основні закономірності процесу професійно-методичної підготовки студентів до забезпечення мовної освіти молодших школярів та розвитку дитячого мовлення;

- зміст основних лінгводидактичних понять;

- базовий компонент початкової загальної освіти, чинні програми, шкільні підручники і навчально-методичні посібники з навчання рідної (української) мови в початковій школі;

- зміст, форми організації, методи і прийоми навчання студентів методики навчання рідної мови в початковій школі в умовах реформування початкової освіти;

- сучасні технології навчання у вищій педагогічній школі.

Магістранти повинні **вміти:**

- осмислювати основні концептуальні засади мовної освіти в Україні, ідеї, закладені в змісті та структурі чинних програм з української мови для початкових класів загальноосвітньої школи та програми з курсу «Методика навчання української мови»;

- проводити методичний аналіз матеріалу, що вивчатиметься, а саме: встановлювати наступність і перспективність у його опрацюванні, співвідношення між теоретичним матеріалом і практичними вміннями, диференціювати матеріал за ступенем складності його засвоєння, виділяти в ньому головне;

- працювати з підручниками й посібниками, а також із періодикою, уміло використовувати дидактичні можливості методичного апарату навчальної книги, її рубрикацію, умовні позначення, питання і завдання, ілюстративний матеріал, вправи;

- планувати навчальний матеріал з кожної теми, розділу, здійснювати моделювання навчального процесу;

- розробляти лекції, плани практичних занять, тематику курсових робіт тощо, формулювати мету, визначати цілі й завдання різних форм навчання студентів, добирати дидактичний матеріал, систему завдань, прогнозувати пізнавальну діяльність майбутніх педагогів;

- володіти технологією основних методів і прийомів навчання методики мови й літературного читання, оптимально використовувати засоби навчання, виходячи зі специфіки матеріалу, що вивчається, і з конкретного контингенту студентів;

- діагностувати рівень засвоєння майбутніми вчителями початкової школи методичних знань, сформованість у них умінь, необхідних для методичної діяльності, пов'язаної з навчанням молодших школярів рідної мови;

- здійснювати педагогічний аналіз власної методичної діяльності відповідно до завдань курсу методики початкового навчання рідної мови.

Структура програми навчального курсу

Характеристика дисципліни	Напрямок підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Академічний календар, види занять
Кількість: Кредитів ECTS _____ 4,5_____ Модулів _2_____ Змістових модулів _2_____ Загальний обсяг дисципліни _____ 135__ год. Аудиторних годин на тиждень _____	Спеціальність 013 Початкова освіта ОС _магістр_____	Статус дисципліни _____нормативна_____ Курс _____I_____ Семестр _____1_____ Всього годин: Лекцій 18/6* _____ Практичних занять 18/8* _____ СРС 99/121* _____ Вид підсумкового контролю <u>екзамен</u>

Примітка: * у знаменнику подано кількість годин для заочної форми навчання

Зміст програми

Модуль 1. Наукові засади професійно-методичної підготовки вчителів початкової школи до навчання молодших школярів української мови

Тема 1.1. Лінгводидактична підготовка вчителів початкової школи. Сучасні тенденції в освіті. Концепція «Нової

української школи». Мета й завдання лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи у світлі нового «Закону про освіту». Сучасні вимоги до методичної підготовки вчителя початкових класів. Мета й завдання курсу «Методика і технології навчання української мови». Інтегровані вимоги до знань і вмінь із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови». Зміст і структура курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).

Тема 1.2. Методи і форми організації методичної підготовки студентів до навчання молодших школярів рідної мови. Технології навчання. Основні форми організації навчання студентів у процесі вивчення дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі». Методи, прийоми, засоби методичної підготовки у вищій школі. Критерії класифікації методів навчання у вищій школі. Традиційні класифікації методів викладання й учіння. Активні й інтерактивні методи навчання в процесі роботи над курсом «Методика навчання української мови». Критерії добору методів із урахуванням змісту курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі). Технології лінгвометодичної підготовки студентів до навчання молодших школярів рідної мови.

Тема 1.3. Інноваційні педагогічні технології в курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі). Інноваційні технології у фаховій підготовці магістрів початкової освіти. Загальна характеристика інноваційних технологій. Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні лінгводидактичної компетентності магістрантів. Електронна лінгводидактика як засіб розвитку інноваційної педагогічної діяльності.

Тема 1.4. Трендові технології при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі). Електронна лінгводидактика у фаховій підготовці вчителя початкової школи. Блог-технологія у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи. Веб-квест технологія як засіб формування готовності до інноваційної діяльності магістрантів у вищій школі. Тренінгова технологія у вищій школі. Хмарні технології. Технологія мобільного навчання. Засоби електронного навчання у вищій школі.

Модуль 2. Зміст, форми організації, методи і прийоми навчання студентів методики навчання української мови в початковій школі

Тема 2.1. Лекційне забезпечення процесу професійно-методичної підготовки вчителів початкової школи до викладання рідної мови.

Дидактична сутність лекції з методики української мови, її основні функції. Загальні вимоги до змісту, структури і викладу навчального матеріалу в лекції з методики української мови. Інноваційні технології в організації лекцій із дисципліни "Методика навчання української мови в початкових класах". Застосування технології змішаного навчання. «Перевернуте» навчання як інноваційна модель подання лекції. Мультимедійна технологія. Вимоги до академічної презентації. Сучасні вимоги до лекційного заняття. Інфографіка, скрайбінг, інтелект-карти як ефективні засоби презентації лекційного матеріалу.

Тема 2.2. Практичні й лабораторні заняття в системі лінгводидактичної підготовки вчителів початкової школи. Функції практичних і лабораторних занять у системі підготовки вчителів початкової школи. Планування, підготовка практичних і лабораторних занять, управління навчальною діяльністю студентів на цих заняттях. Шляхи реалізації ідей інноваційного навчання, педагогіки співпраці й співтворчості на практичних заняттях. Проведення лабораторних занять в умовах школи. Ділові ігри на лабораторних заняттях з методики навчання української мови.

Тема 2.3. Самостійна робота студентів у курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі). Місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі з курсу методики викладання української мови в початкових класах. Основні види самостійної роботи студентів із цієї наукової дисципліни. Організація різних видів самостійної роботи студентів. Умови ефективності самостійної роботи студентів з методики навчання рідної мови в початкових класах. Форми контролю самостійної роботи студентів.

Тема 2.4. Керівництво педагогічною практикою студентів з методики навчання української мови в початковій школі. Роль педагогічної практики в

лінгводидактичній підготовці вчителя початкових класів. Особливості організації педагогічної практики в школі студентів спеціальності «Початкова освіта». Підготовка студентів до педагогічної практики на заняттях з методики викладання української мови. Форми керівництва роботою студентів у ході педагогічної практики. Аналіз і оцінка уроків студентів-практикантів. Розвиток креативності студентів спеціальності «Початкова освіта» під час проходження виробничої (педагогічної) практики в школі. Робота майбутніх педагогів з обдарованими дітьми у процесі виробничої практики в початковій школі. Особливості професійної діяльності майбутніх учителів із учнями з порушеннями психофізичного розвитку. Особливості контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів. Виробнича практика як засіб формування професійної культури майбутніх учителів початкових класів.

Тема 2.5. Науково-дослідницька робота майбутніх педагогів з методики навчання української мови в початковій школі. Наукова робота студентів у системі їхньої лінгводидактичної підготовки. Форми науково-дослідницької роботи студентів з методики навчання української мови в початкових класах. Вимоги до лінгводидактичних досліджень студентів. Критерії оцінювання студентських курсових і дипломних робіт з методики навчання української мови в початкових класах.

Модуль 1. Наукові засади професійно-методичної підготовки вчителів початкової школи до навчання молодших школярів української мови

Тема 1.1. Лінгводидактична підготовка вчителів початкової школи

Мета: ознайомитися з Концепцією «Нової української школи», її ключовими компонентами, визначити умови підготовки успішного викладача лінгводидактичних дисциплін у вищій школі.

Очікувані результати: засвоєні знання про сучасні вимоги до методичної підготовки вчителя початкових класів стануть підґрунтям у формуванні професійної компетентності майбутнього вчителя початкових класів.

Методичні рекомендації: доцільно звернути увагу на сутність інтегрованих вимог до знань і вмінь із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови»; чітко усвідомити мету й завдання лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи у світлі нового «Закону про освіту».

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Сучасні тенденції в освіті.
2. Концепція «Нової української школи».
3. Мета й завдання лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи у світлі нового «Закону про освіту».
4. Сучасні вимоги до методичної підготовки вчителя початкових класів.
5. Мета й завдання курсу «Методика і технології навчання української мови».

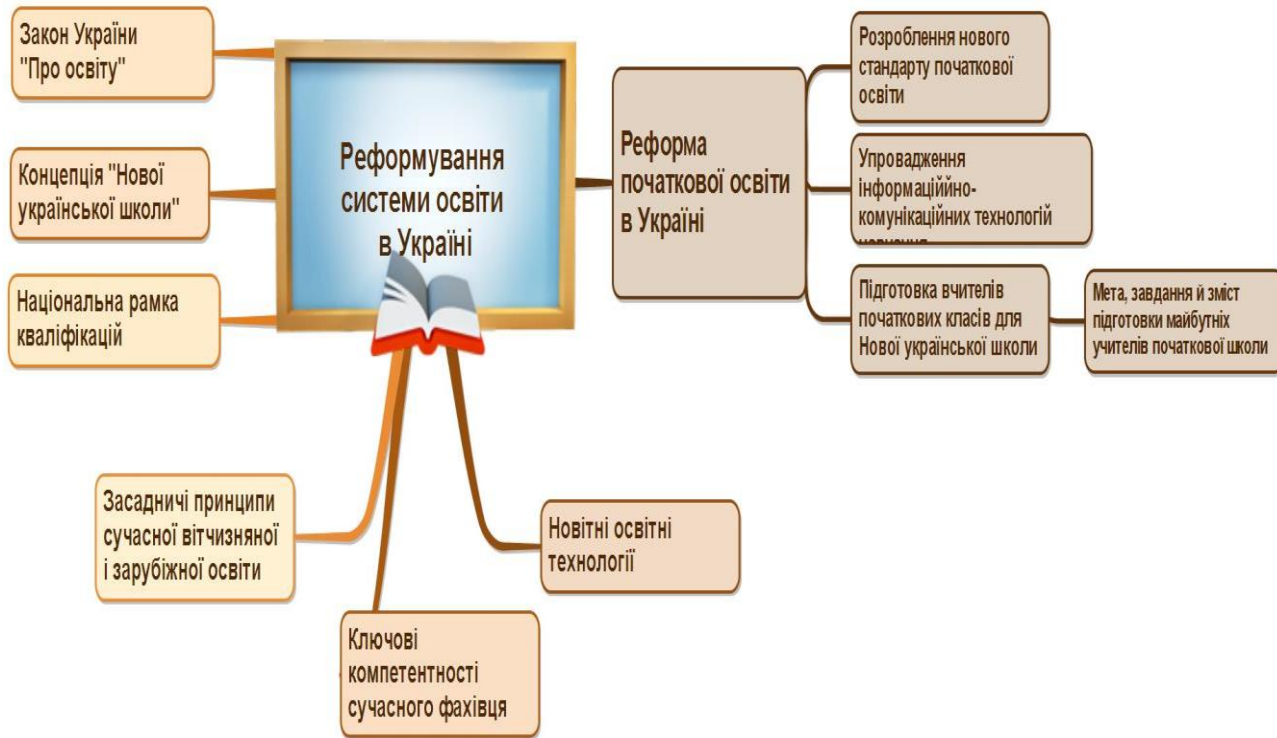
6. Інтегровані вимоги до знань і вмінь із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови».
7. Зміст і структура курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).

2.Список літератури

1. 15 характеристик учителя XXI століття. URL: <https://prosvitcenter.wordpress.com/2015/08/18/15-%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F-xxi-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F/> (дата звернення: 20.11.2017).
2. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ. Академія. 2006. 250 с.
3. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ: ТОВ «Роял Принт», 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
4. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/17/mon.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
5. Костікова І.І. Теоретико-методичні засади комп'ютерної лінгвометодики: монографія. Вінниця: Поділля-2000. 2007. 240 с.
6. Лисенко М.В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства: автореф. дис. ... канд. філос. наук : 09.00.10 / НТУ «Київський політехн. ін-т». Київ, 2013. 17 с.
7. Методика викладання української мови в початкових класах. URL: <https://studfiles.net/preview/5454072/> (дата звернення: 20.11.2017).
8. Оліяр М.П. Теорія і практика формування комунікативно-стратегічної компетентності майбутніх учителів початкових класів: монографія. Івано-Франківськ: Сімик, 2015. 500 с.
9. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи навч. посіб. Київ: Центр учбов. літер, 2009. 472 с. URL: <https://subject.com.ua/pdf/254.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
10. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Каб. Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. Офіційний вісник України. 2011. № 101. Ст 15. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звертання 20.11.2017).

11. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 29 верес. (№ 178-179). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 20.11.2017).
12. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навч. посіб. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Рівне: Овід, 2012. 352 с.

2. Карта ключових питань та понять теми

4. Завдання для самостійної роботи

1. Опрацюйте рекомендовану літературу.
2. Укладіть список додаткової літератури з теми: «Лінгводидактична підготовка вчителів початкової школи».
3. Ознайомтеся з освітньо-кваліфікаційними характеристиками фахівців різних рівнів підготовки зі спеціальності "Початкова освіта".
4. Проаналізуйте програму дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
5. Визначте мету й завдання лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи.

6. Які, на Вашу думку, умови підготовки успішного викладача лінгводидактичних дисциплін у вищій школі.
7. Підготуйте реферат за темою: «Сучасні вимоги до методичної підготовки вчителя початкових класів».

5. Творчі завдання

1. Напишіть есе на тему «**Чому вища освіта буде похована, якщо кардинально не зміниться?**».
2. Підготуйте доповідь на тему: «Початкова освіта в країнах Європейського Союзу».

6. Питання для самоконтролю

1. Розкрийте концептуальні засади Нової української школи.
2. Яка роль відводиться інформаційно-комунікаційній компетентності у фаховій підготовці майбутнього вчителя початкових класів?
3. Назвіть основні тенденції сучасної освіти.
4. Розкрийте сутність засадничих принципів сучасної зарубіжної й вітчизняної освіти.
5. Яких компетентностей має набути майбутній учитель початкової школи?
6. Які вимоги до знань і вмінь студентів із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови»?

Тема 1.2. Методи і форми організації методичної підготовки студентів до навчання молодших школярів рідної мови. Технології навчання.

Мета: поглибити знання про активні й інтерактивні методи навчання, формувати вміння застосовувати сучасні технології в процесі роботи над курсом «Методика навчання української мови».

Очікувані результати. Здобуті знання, уміння і навички дозволять сформувані такі компетентності: ефективна організація навчальної діяльності; вибір форм і методів активізації навчальної діяльності студентів; застосування інноваційних технологій в навчальному процесі.

Методичні рекомендації: формувати вміння трансформувати знання з педагогіки вищої школи в методику навчання української мови; поглибити знання про активні й інтерактивні методи навчання у вищій школі; звернути увагу на критерії добору методів із урахуванням змісту курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі); засвоїти термінологічний апарат із виучуваної теми.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Основні форми організації навчання студентів у процесі вивчення дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі».
2. Методи, прийоми, засоби методичної підготовки у вищій школі. Критерії класифікації методів навчання у вищій школі. Традиційні класифікації методів викладання й учіння.
3. Активні й інтерактивні методи навчання в процесі роботи над курсом «Методика навчання української мови».
4. Критерії добору методів із урахуванням змісту курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
5. Технології лінгвометодичної підготовки студентів до навчання молодших школярів рідної мови.

2. Список літератури

1. Бистрова Ю.В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 1 (4). С. 27-34. URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/04/Bystrova.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).

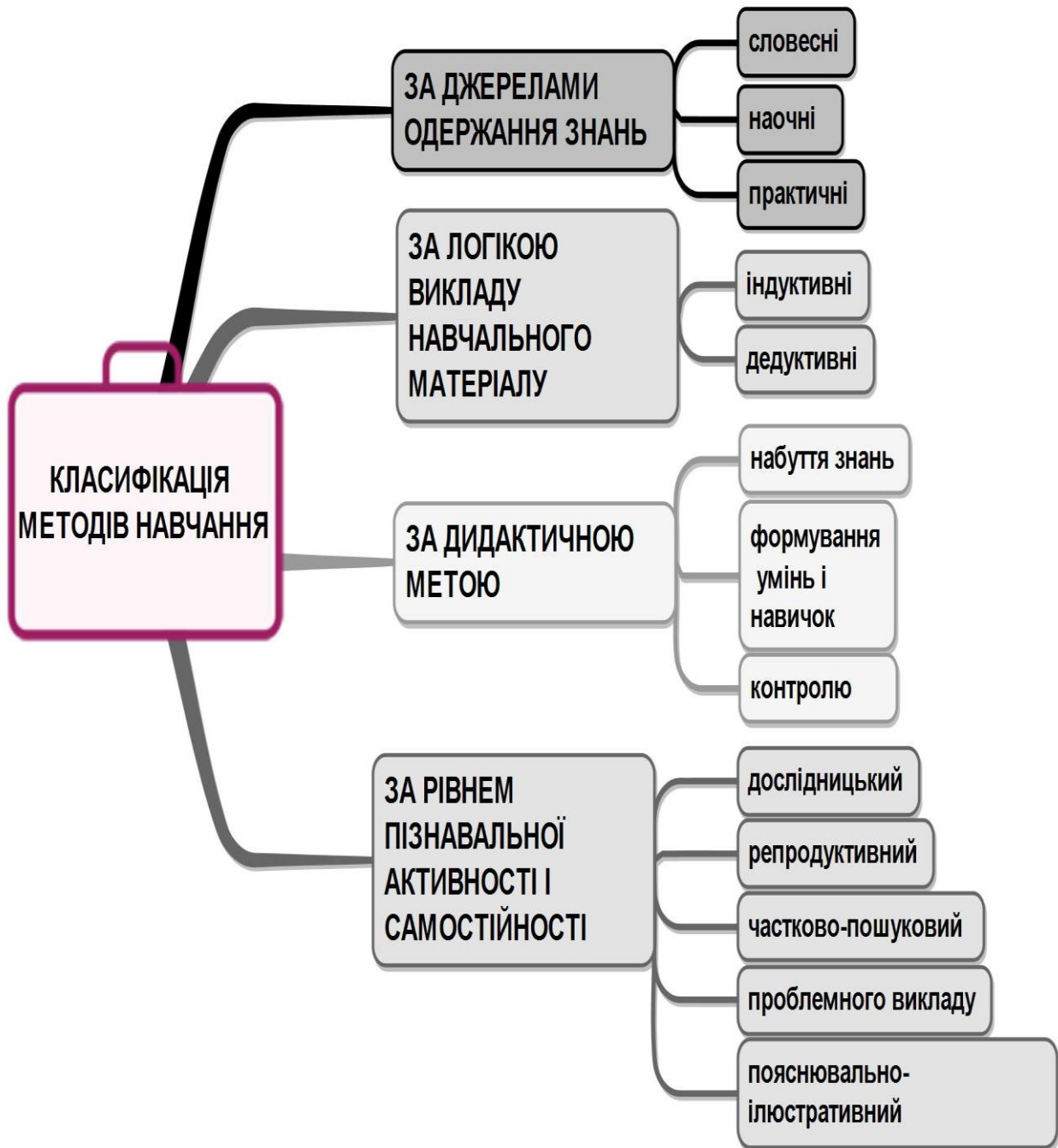
2. Галиця І., Галиця О. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів. *Вища школа*. Київ. 2011. № 1. С. 104-107.
3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 3-тє вид., виправл. 2015. 304 с.
4. Докучаєва В.В. Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Луганський нац. пед. ун-т імені Тараса Шевченка. Луганськ, 2007. 36 с.
5. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія / І.І. Доброскок та ін.; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. Переяслав-Хмельницький: Вид-во С.В. Карпук. 2008. С. 17–22.
6. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / П. Ю. Саух та ін.; Житомирський держ. ун-т імені Івана Франка. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2011. 444 с.
7. Кучерук О. А. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 420 с.
8. Лисенко М.В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.10 / НТУ «Київський політехн. ін-т». Київ, 2013. 17 с.
9. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. Львів: Львівськ. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 180 с.
10. Педагогічні технології: теорія та практика / ред. М.В.Гриньова). Полтава, 2014. С. 33 – 47.
11. Пехота О.М. Особистісно-орієнтована освіта і технології. URL:
<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2000/7-1-4.pdf> (дата звернення 20.11.2017).
12. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ: 2002. 135 с.

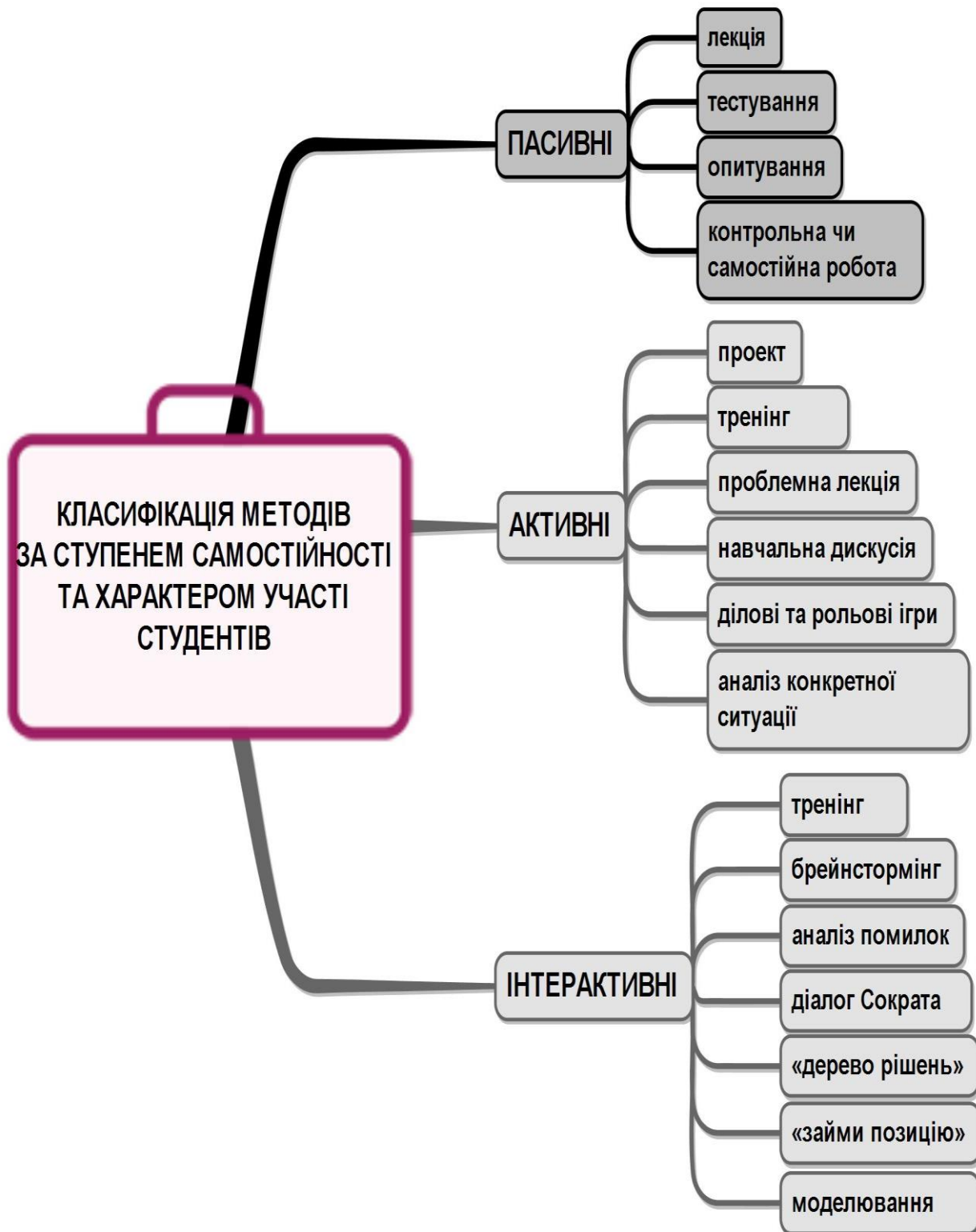
13. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О. Горошкіна та ін.; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ: [б. в.], 2015. 250 с.
14. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Голос України. 2014. 06 серп. № 148. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18/card6#Public> (дата звернення 20.11.2017).
15. Стрельніков В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульн. посіб. для слух. автор. курс. підвищ. кваліф. викл. МІПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
16. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Київ: Кондор. 2011. 628 с. URL: <http://www.libr.dp.ua/site-libr/?idm=1&idp=23&ida=606> (дата звернення: 20.11.2017).
17. Чепіль М. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

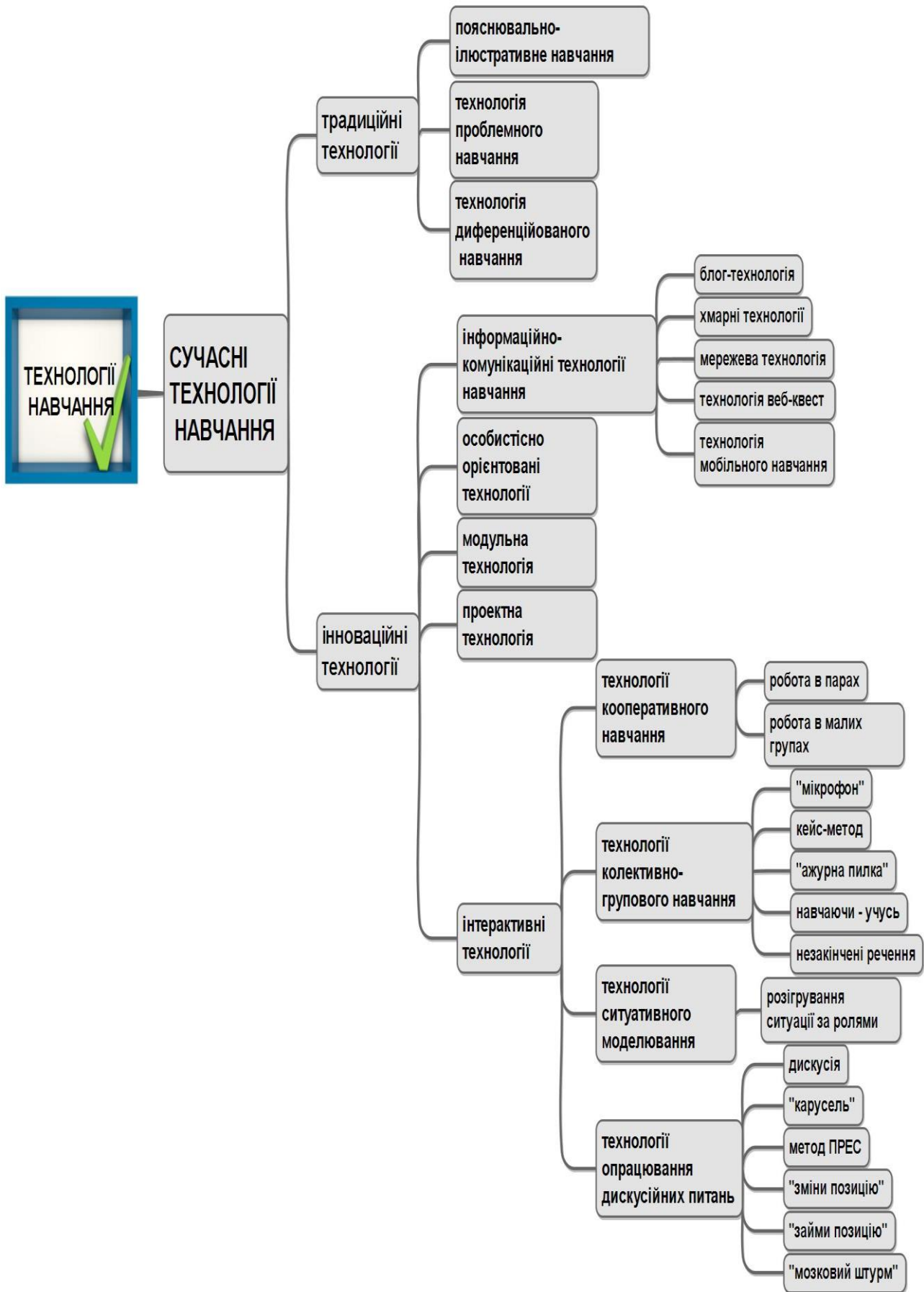
3.Карті ключових питань та понять теми

Карта 1.

Карта 2.

Карта 3.

4. Завдання для самостійної роботи

1. Укладіть список літератури за темою «Метод проектів у формуванні лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів початкової школи». Підготуйте реферат.
2. Підготуйте фрагмент практичного заняття з методики навчання української мови із застосуванням інтерактивних методів.
3. Підготуйте повідомлення про роль і шляхи застосування ділової гри при опануванні дисципліни «Методика навчання української мови».
4. Визначте компетентності майбутнього вчителя початкової школи, необхідні йому для застосування ігрових технологій у навчанні мови.
5. Розкрийте сутність методу моделювання. Наведіть приклади його застосування при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
6. Які методи формування інтересу молодших школярів до вивчення мови, на вашу думку, найбільш ефективні? Обґрунтуйте прикладами.
7. Визначте критерії добору методів із урахуванням змісту курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
8. Складіть електронний план-конспект за наведеною вище блок-схемою «Класифікація методів за ступенем самостійності та характером участі студентів».
9. Укладіть термінологічний словник понять, представлених у блок-схемі «Класифікація методів за ступенем самостійності та характером участі студентів».

5. Творчі завдання

Напишіть есе на тему «**Пасивні методи навчання: «За» і «Проти»**».

6. Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення понять *метод, прийом, засіб, технологія*.
2. Яка роль тренінгів у курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі)?

3. Які відмінності між тренінгом і діловою грою?
4. Які особливості використання брейнстормінгу у вищій школі?
5. Які особливості проблемної лекції при опрацюванні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі)?
6. У чому полягають переваги рольової гри у формуванні професійної компетентності майбутнього вчителя початкової школи?

Тема 1.3. Інноваційні педагогічні технології в курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі)

Мета: з'ясувати сутність понять із окресленої проблеми, формувати вміння застосовувати новітні технології в практиці викладання у вищій школі та початкових класах.

Очікувані результати: опанування інноваційними технологіями, застосування їх у практичній діяльності викладача вишу.

Методичні рекомендації: засвоїти класифікацію сучасних технологій навчання, розуміти сутність понять із окресленої проблеми, усвідомити роль електронної лінгводидактики у формуванні лінгвометодичної компетентності майбутнього вчителя початкової школи.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Інноваційні технології у фаховій підготовці магістрів початкової освіти. Загальна характеристика інноваційних технологій.
2. Інформаційно-комунікаційні технології у формуванні лінгводидактичної компетентності магістрантів.
3. Електронна лінгводидактика як засіб розвитку інноваційної педагогічної діяльності.

2. Список літератури

1. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О. Семенов та ін.; Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С. Макаренка. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. 221 с. URL: <http://academ-write.tilda.ws> (дата звернення 20.11.2017).
2. Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан та перспективи розвитку. *Освіта та педагогічна наука*. 2012. № 2 (151). С.34–43. URL: <http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/article/4/index.htm> (дата звернення: 20.11.2017).
3. Бондаренко Г. Метод проектів як засіб удосконалення методичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2012. № 12. Ч. 2. С. 97 – 104.
4. Гарцов А.Д. Электронная лингводидактика в системе инновационного языкового образования: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Российск. ун-т дружбы народов. М. 2009. 534 с.
5. Данилюк С. Персональний сайт як спосіб презентації особистості науковців. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка Серія: Філологічні науки (мовознавство)*: 2010. Вип. 89 (5). С. 190–194. URL: http://kspu.kr.ua/inmov/download/nz_2010_5.pdf. (дата звернення: 20.11.2017).
6. Дарчук Н. Сірук О., Сорокін В. Лінгвістичний портал MOVA.info: три роки в мережі Інтернет. *Лексикографічний бюлетень*: зб. наук. праць. Вип. 13. Київ: Ін-т укр. мови НАН України, 2006. С. 137–143.
7. Електронний підручник з української мови на українознавчій основі: концепція / С. Г. Чемеркін та ін.; Київ, ВБ «Максимум». 2010. 56 с.

8. Зайцева С. В. Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі. *Учен. зап. Таврич. нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия Филология. Социальные коммуникации.* Симферополь. 2012. Том 25 (64) № 1, Ч. 1. С. 71–74.
9. Златів Л. М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наук. зап. Національного ун-ту «Острозька академія». Серія: Психологія і педагогіка.* Острог, 2014. Вип. 29. С. 116–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2014_29_27 (дата звернення: 20.11.2017).
10. Копусь О. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції. *Українська мова і література в школі.* 2011. № 2. С. 46–51.
11. Корицька Г.Р. Камертон філолога. URL: http://korycja50.blogspot.com/p/blog-page_20.html (дата звернення 20.11.2017).
12. Корицька Г.Р. Камертон філолога: відлуння. URL: <http://korycja-kamerton.hol.es> (дата звернення: 20.11.2017).
13. Корицька Г.Р. Особливості навчання української мови учнів в умовах розвитку електронної лінгводидактики. *Українська мова і література в школі.* 2016. № 1. С. 14–17.
14. Кучерук О.А. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики. *Інформаційні технології і засоби навчання.* Київ, 2014. Т. 41. Вип. 3. С. 83–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_41_3_9 (дата звернення: 20.11.2017).
15. Матвєєва С.А. Сайт як жанр Інтернет-комунікації (на матеріалі персональних сайтів учених): автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.02.15 / Донецьк. нац. ун-т. Донецьк, 2006. 20 с.

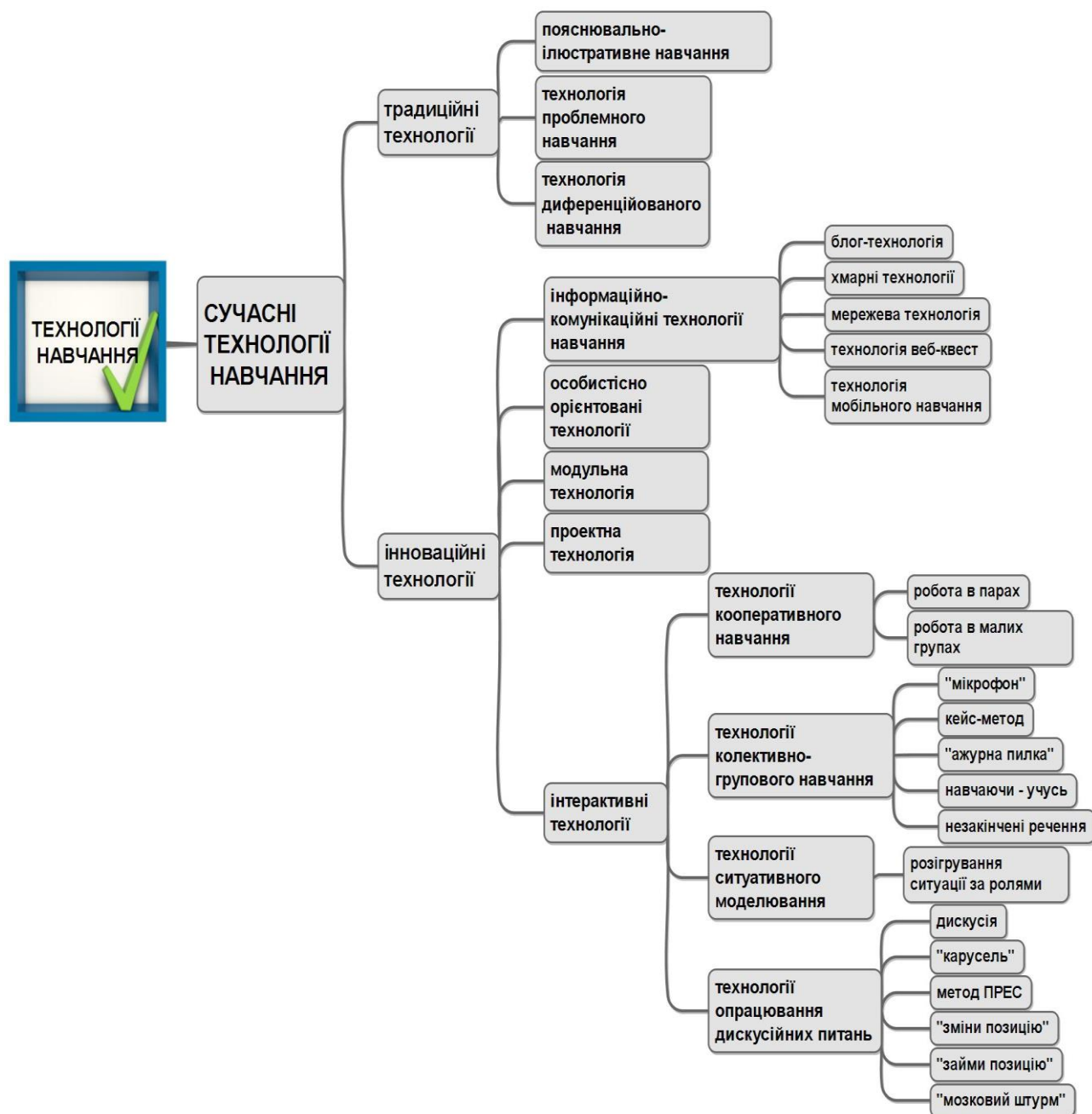

16. Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
17. Петегірич О.М., Петегірич Л.П. Використання LEGO-технології у вихованні учнів початкової школи. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/51011/ (дата звернення: 20.11.2017).
18. Полат Е. С. Что такое проект: типология проектов. *Открытый урок*. 2004. № 5–6. С. 10–17.
19. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О. Горошкіна та ін.; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ: [б. в.], 2015. 250 с.
20. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси: затв. наказом М-ва освіти і науки, молоді і спорту України від 01.10.2012 р. № 1060. Офіційний вісник України від 01.10.2012 р. № 80. Ст. 61. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12/card6#Public> (дата звернення: 20.11.2017).
21. Семеног О., Дейниченко Н. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. посіб. Суми: вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. 2-е вид., перероб. та доп. 216 с.
22. Семеног О.М. Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник». URL: <http://www.children.edu-ua.net> (дата звернення: 20.11.2017).
23. Струганець Л.В. Інтерактивний навчально-методичний комплекс з «Культури мови» у системі Moodle. *Теоретико-практичні аспекти сучасних лінгвістичних та лінгводидактичних парадигм*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.: зб. наук. пр. Рівне-Острог: вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. С. 15–20.
24. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; / упоряд.: Філімонова Т.В. та ін.; Київ: 2015. 377 с. URL:

http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/metod_material/suchasni_tehnologiyi.pdf (дата звернення: 20.11.2017).

25. Хижняк І.А. Програмні засоби електронної лінгвометодики в роботі вчителя початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: наук. електр. вид. 2015. Вип. 1. С. 54–61.
26. Широков В. А. Всеукраїнський лінгвістичний діалог у контексті теорії лексикографічних систем. *Мовознавство*. 2003. № 6. С. 3–7.

3.Карта ключових питань та понять теми

4.Завдання для самостійної роботи

1. Укладіть словник термінів, спираючись на запропоновану вище інтелект-карту.
2. Складіть фрагмент практичного заняття з дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі), застосовуючи технології кооперативного навчання (тему оберіть самостійно).
3. Наведіть приклади застосування технологій опрацювання дискусійних питань (тему оберіть самостійно).

4. Підготуйте реферат із проблеми: «Блог-технологія в роботі викладача вищої школи».
5. Складіть план відповіді на питання «Електронна лінгводидактика як засіб розвитку інноваційної педагогічної діяльності».

5. Творче завдання

Напишіть есе на тему: «**Електронні засоби навчання: стан і перспектива розвитку**».

6. Питання для самоконтролю

1. Що спільного і що відмінного між поняттями **інноваційні технології навчання й інтерактивні технології навчання**?
2. Розкрийте сутність поняття «особистісно-орієнтовані технології». На яких теоретико-методичних засадах вони ґрунтуються?
3. Яка специфіка застосування технології навчання у співробітництві при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі)?
4. Який план роботи за технологією кооперативного навчання?
5. У чому специфіка застосування ігрових технологій при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі)?
6. Які інформаційно-комунікаційні технології Вам відомі?
7. Назвіть особливості застосування кейс технології при підготовці студентів до інноваційної діяльності.
8. Які, на Вашу думку, найбільш ефективні сучасні технології можна застосовувати при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі)?

Тема 1.4. Трендові технології при вивченні дисципліни «Методика навчання української мови» (в початковій школі)

Мета: засвоїти відомості про функції, методику розроблення й застосування трендових електронних технологій, виробляти вміння й навички їх використання у вищій і початковій школі.

Очікувані результати: засвоївши відомості про електронні технології навчання, Ви зможете успішно поєднувати сучасні форми, засоби, методи і прийоми електронного навчання; вибудувати самоосвітню траєкторію професійного вдосконалення.

Методичні рекомендації: з'ясуйте роль трендових електронних засобів у формуванні освітнього середовища у вищій школі; ознайомтеся з існуючими сайтами й блогами викладачів, проаналізуйте їхні позитивні й негативні якості; створіть власний методичний блог, обмінюючись із колегами методичними матеріалами.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Електронна лінгводидактика у фаховій підготовці вчителя початкової школи.
2. Блог-технологія у формуванні професійної компетентності майбутніх учителів початкової школи.
3. Веб-квест технологія як засіб формування готовності до інноваційної діяльності магістрантів у вищій школі.
4. Тренінгова технологія у вищій школі.
5. Хмарні технології.
6. Технологія мобільного навчання.
7. Засоби електронного навчання у вищій школі.

2. Список літератури

1. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О. Семенов та ін.; Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2015. 221 с. URL: <http://academ-write.tilda.ws> (дата звернення 20.11.2017).
2. Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан та перспективи розвитку. *Освіта та педагогічна наука*. 2012. № 2 (151). С.34–43. URL: <http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/article/4/index.htm> (дата звернення: 20.11.2017).
3. Бадер В.І., Шевцова В.О. З досвіду створення мультимедійного підручника з української мови як іноземної. *Перспективні напрями і способи реалізації інноваційних технологій у системі європейської вищої освіти*: зб. наук. ст. за матер. XIX Міжнар. наук.-практ. конф.(8–11 грудня 2009 р., Ужгород). Кн. 1. Високі Татри (Словаччина). 2009. С. 87 – 97.
4. Гарцов А.Д. Электронная лингводидактика в системе инновационного языкового образования: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Российск. ун-т дружбы народов. М. 2009. 534 с.
5. Герасимчук О. E-learning. Технології електронного навчання. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/1_gerasimchuk_tehnologiyi_elektr_navchannya.pdf (дата звернення:20.11.2017).
6. Данилюк С. Персональний сайт як спосіб презентації особистості науковців. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка Серія: Філологічні науки (мовознавство)*: 2010. Вип. 89 (5). С. 190–194. URL: http://kspu.kr.ua/inmov/download/nz_2010_5.pdf. (дата звернення:20.11.2017).
7. Дарчук Н. Сірук О., Сорокін В. Лінгвістичний портал MOVA.info: три роки в мережі Інтернет. *Лексикографічний*

- бюлетень: зб. наук. праць. Ін-т укр. мови НАН України. Київ: 2006. Вип. 13. С. 137–143.
8. Електронний підручник з української мови на українознавчій основі: концепція / С. Г. Чемеркін та ін.; Київ, ВБ «Максимум». 2010. 56 с.
  9. Електронні підручники для школи. URL: <http://rada.gov.com.ua/elektronni-pidruchniki-navchalnoyi-programi-2017> (дата звернення: 20.11.2017).
  10. Запорожцева Ю.С., Фамілярська Л.Л. Веб-технології як засіб професійного розвитку вчителів англійської мови. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: досвід, інновації, технічне забезпечення*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (1–2 березня 2012 р., м. Суми). Суми. РВВ СОІППО. 2012. С. 116–119.
  11. Златів Л.М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Психологія і педагогіка*. Острог. 2014. Вип. 29. С. 116–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2014_29_27 (дата звернення: 20.11.2017).
  12. Ільченко О. В. Використання веб-квестів у навчально-виховному процесі. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834 (дата звернення: 20.11.2017).
  13. Копусь О. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 2. С. 46–51.
  14. Корицька Г.Р. Камертон філолога. URL: http://korycja50.blogspot.com/p/blog-page_20.html (дата звернення 20.11.2017).
  15. Корицька Г.Р. Камертон філолога: відлуння. URL: <http://korycja-kamerton.hol.es> (дата звернення: 20.11.2017).

16. Корицька Г.Р. Особливості навчання української мови учнів в умовах розвитку електронної лінгводидактики. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 1. С. 14–17.
17. Кучерук О.А. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2014. Т. 41. Вип. 3. С. 83–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_41_3_9 (дата звернення: 20.11.2017).
18. Лабудько С.П. Блог як засіб розвитку професійної компетентності вчителів. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2013. №6. С. 9–12.
19. Матвєєва С.А. Сайт як жанр Інтернет-комунікації (на матеріалі персональних сайтів учених): автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.02.15 / Донецьк. нац. ун-т. Донецьк, 2006. 20 с.
20. Мацько Л.І., Кудіна Т.М. Мережевий навчально-методичний комплекс вивчення української мови як іноземної. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2011. №2 (22). URL: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/415/397#.U1-zFIF_uTw (дата звернення: 20.11.2017).
21. Надолинська А. С. Формування лексикографічної компетенції у студентів філологічних спеціальностей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Південноукр. нац. пед. ун-т. Одеса, 2012. 236 с.
22. Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
23. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О. Горошкіна та ін.; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ: [б. в.], 2015. 250 с.
24. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси: затв. наказом М-ва освіти і науки, молоді і спорту України від 01.10.2012 р. № 1060. Офіційний вісник України

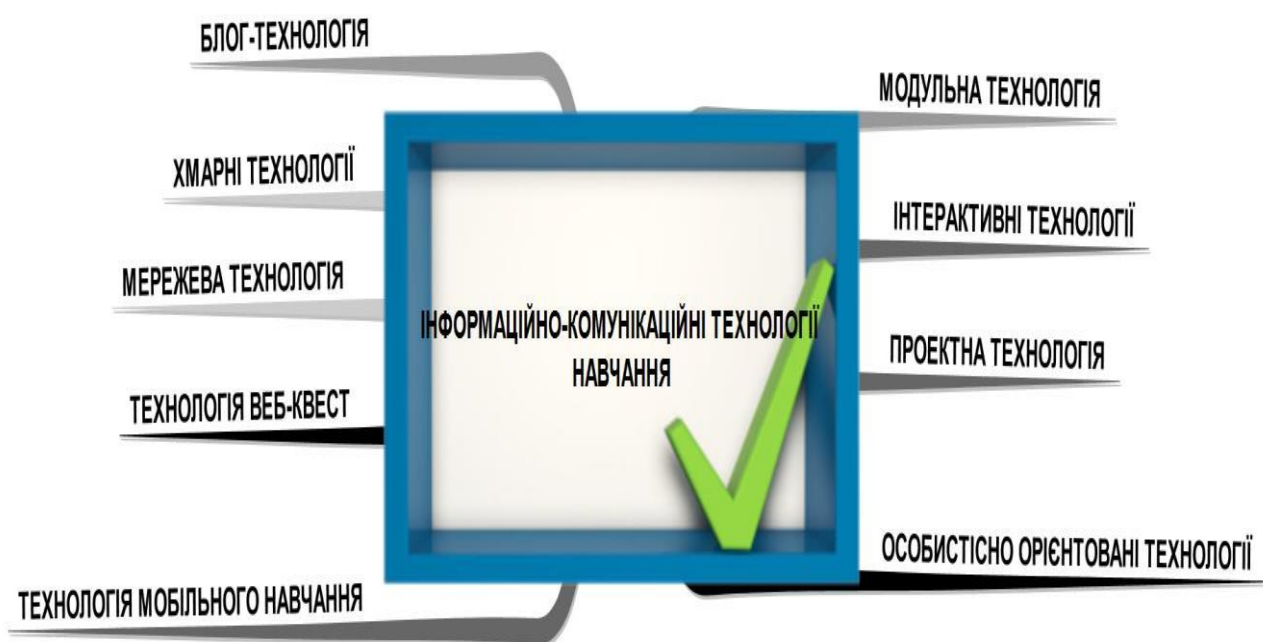
- від 01.10.2012 р. № 80. Ст. 61. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12/card6#Public> (дата звернення: 20.11.2017).
25. Савченко Л. Використання веб-квест технологій у вищій школі при підготовці майбутніх фахівців. *Педагогіка вищої та середньої школи*. Кривий Ріг. 2017. № 1 (50). С 67-74.
  26. Семеног О. Електронні освітні ресурси в лінгвометодичній підготовці педагога-дослідника. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми. 2016. № 10 (64). С. 123-134.
  27. Семеног О., Дейниченко Н. *Методика викладання української мови у вищій школі: навч. посіб.* Суми: вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. 2-е вид., перероб. та доп. 216 с.
  28. Семеног О.М. Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник». URL: <http://www.children.edu-ua.net> (дата звернення: 20.11.2017).
  29. Струганець Л.В. Інтерактивний навчально-методичний комплекс з «Культури мови» у системі Moodle. *Теоретико-практичні аспекти сучасних лінгвістичних та лінгводидактичних парадигм: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.: зб. наук. пр.* Рівне-Острог: вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. С. 15–20.
  30. Табачук В.І. Особливості створення, налагодження та дизайну персонального освітнього блогу вчителя. URL: <http://osnova.com.ua/items/item-march-2016/> (дата звернення 20.11.2017).
  31. Фомічова О. Веб-квести як засіб формування готовності до інноваційної діяльності студентів у вищій школі. URL: http://journals.uran.ua/sr_edu/article/view/81171 (дата звернення: 20.11.2017).
  32. Хижняк І. А. Вимоги до електронних підручників з української мови для початкової школи. *Нові інформаційні технології в освіті для всіх. ITEA – 2015: X*

- міжнар. конф., 26 – 27 листоп. 2015 р. Ч. 2. Київ: Міжнарод. наук.-навч. центр інформац. технол. та систем. 2015. С. 207 – 212.
33. Хижняк І. А. Електронний підручник із мови й розвитку мовлення в системі засобів електронної лінгвометодики для початкової школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2016. Т. 51. No 1. С. 57–66. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/77/showToc> (дата звернення: 20.11.2017).
34. Хижняк І.А. Вимоги інформаційного суспільства до лінгводидактичної підготовки вчителя початкових класів. *Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів*. Дрогобич, 2013. С. 166–172.
35. Хижняк І.А. Класифікація засобів електронної лінгвометодики для ВНЗ. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Київ, 2016. No 3. С. 213 – 222. URL: <http://pptma.dn.ua/index.php/uk/> (дата звернення: 20.11.2017).
36. Хижняк І.А. Методичні аспекти розроблення й застосування електронних посібників із мови для початкової школи. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. No 28. С. 72 – 83. URL: <http://ite.kspu.edu/home> (дата звернення: 20.11.2017).
37. Хижняк І.А. Методичні прийоми застосування інформаційно- комунікаційних технологій на лекційних заняттях у вишах. *Освітні вимірювання в інформаційному суспільстві: Міжнародн. наук.-практ. конф, 26– 9 трав. 2010: матер. конф.* Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. С. 54 – 59.
38. Хижняк І.А. Модернізація змісту лінгводидактичної підготовки вчителя початкових класів як основа забезпечення її якості в умовах інформаційного

суспільства. *Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис*. 2013. № 2. С. 224 –230.

39. Хижняк І.А. Програмні засоби електронної лінгвометодики в роботі вчителя початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: наук. електр. вид. 2015. Вип. 1. С. 54–61.
40. Хижняк І.А. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання засобів електронної лінгвометодики в професійній діяльності: монографія. Слов'янськ: вид-во «Друкарський двір», 2016. 380 с.
41. Хижняк І.А., Гаврилова Л.Г. Класифікація лекційних презентацій та вимоги до них. *Вісник Львівського університету*. Серія: Філологічна. 2010. Вип. 50. Львів: ЛНУ. С. 361 – 368.

3.Карта ключових питань та понять теми

4.Завдання для самостійної роботи

1. Ознайомтеся зі статтею: Табачук В.І. Особливості створення, налагодження та дизайну персонального освітнього блогу вчителя URL: <http://osnova.com.ua/items/item-march-2016/> (дата звернення 20.11.2017). Складіть її електронний конспект.
2. Розробіть проект власного блогу.
3. Складіть план відповіді на питання: «Застосування хмарних технологій в курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі)».
4. Підготуйтеся до дискусії: «Соціальні мережі у формуванні професійних якостей учителя початкової школи - «за» і «проти».
5. Змоделюйте практичне заняття з методики навчання української мови із застосуванням технології змішаного навчання.
6. Перегляньте відеоролики «Лайфхак українською» на сторінці Дмитра Хоркіна. URL: <https://www.facebook.com/search/top/?q=Dmitry%20Khorkin%20%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D1%84%D1%85%D0%B0%D0%BA%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D1%8E> (дата звернення 20.11.2017). Розкрийте їх лінгводидактичну функцію.
7. Розробіть тематику тренінгів для студентів з методики навчання української мови. До одного з них складіть план.

5. Творче завдання

Напишіть есе на тему: **«Гаджети у виші: чи покращать вони навчання?»**

6. Питання для самоконтролю

1. Яка роль електронної лінгводидактики у фаховій підготовці магістрів?
2. Назвіть напрями розвитку вітчизняної електронної лінгводидактики. Охарактеризуйте їх.

3. Які електронні словники вам відомі? Якими з них ви послуговуєтеся найчастіше?
4. Назвіть електронні засоби навчання.
5. Розкрийте сутність технології мобільного навчання. Якою Ви бачите її в майбутньому?
6. У чому особливості такої форми навчання, як Microlearning (мікронавчання)?
7. Які персональні сайти викладачів вам відомі? Проаналізуйте наповнення одного з них. Розкажіть, як і коли можна використовувати матеріали, розміщені на ньому?
8. Який взаємозв'язок між функціями професійного блога і ключовими складниками професійної компетентності вчителя?
9. Яке значення у професійній діяльності вчителя має веб-квест технологія? Які різновиди веб-квестів вам відомі? Яка їх структура?
10. Визначте тему професійного веб-квесту й розробіть методичні рекомендації до його проведення. Проаналізуйте, як він вплине на формування вашої готовності до інноваційної діяльності.
11. Підготуйтеся до дискусії: «Гейміфікація / ігрофікація / геймеризація – данина моді чи необхідність?»

Модуль 2. Зміст, форми організації, методи і прийоми навчання студентів методики навчання української мови в початковій школі

Тема 2.1. Лекційне забезпечення процесу професійно-методичної підготовки вчителів початкової школи до викладання рідної мови.

Мета: поглибити знання з методики навчання у вищій школі, формувати вміння будувати методично досконалу лекцію з курсу **«Методика викладання української мови в початкових класах»**, визначати критерії якісної лекції у вищій школі, розвивати увагу, вміння аналізувати й синтезувати навчальний матеріал, виховувати повагу до викладача.

Очікувані результати: вміння складати план-конспект лекції із застосуванням технології змішаного навчання; вміння готувати дидактичний матеріал відповідно до вимог електронної лінгводидактики; мотивація до вироблення індивідуального стилю викладу навчального матеріалу.

Методичні рекомендації:

Зверніть увагу на сучасні вимоги до організації змішаного навчання у виші. Визначте, яких компетентностей вам бракує для того, щоб лекційні заняття відповідали новітнім вимогам. Сплануйте свою подальшу самоосвітню траєкторію руху.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Дидактична сутність лекції з методики української мови, її основні функції.
2. Загальні вимоги до змісту, структури і викладу навчального матеріалу в лекції з методики української мови.
3. Інноваційні технології в організації лекцій із дисципліни "Методика навчання української мови в початкових класах".
4. Застосування технології змішаного навчання.
5. «Перевернуте» навчання як інноваційна модель подання лекції.

6. Мультимедійна технологія. Вимоги до академічної презентації.
7. Сучасні вимоги до лекційного заняття.
8. Інфографіка, скрайбінг, інтелект-карти як ефективні засоби презентації лекційного матеріалу.

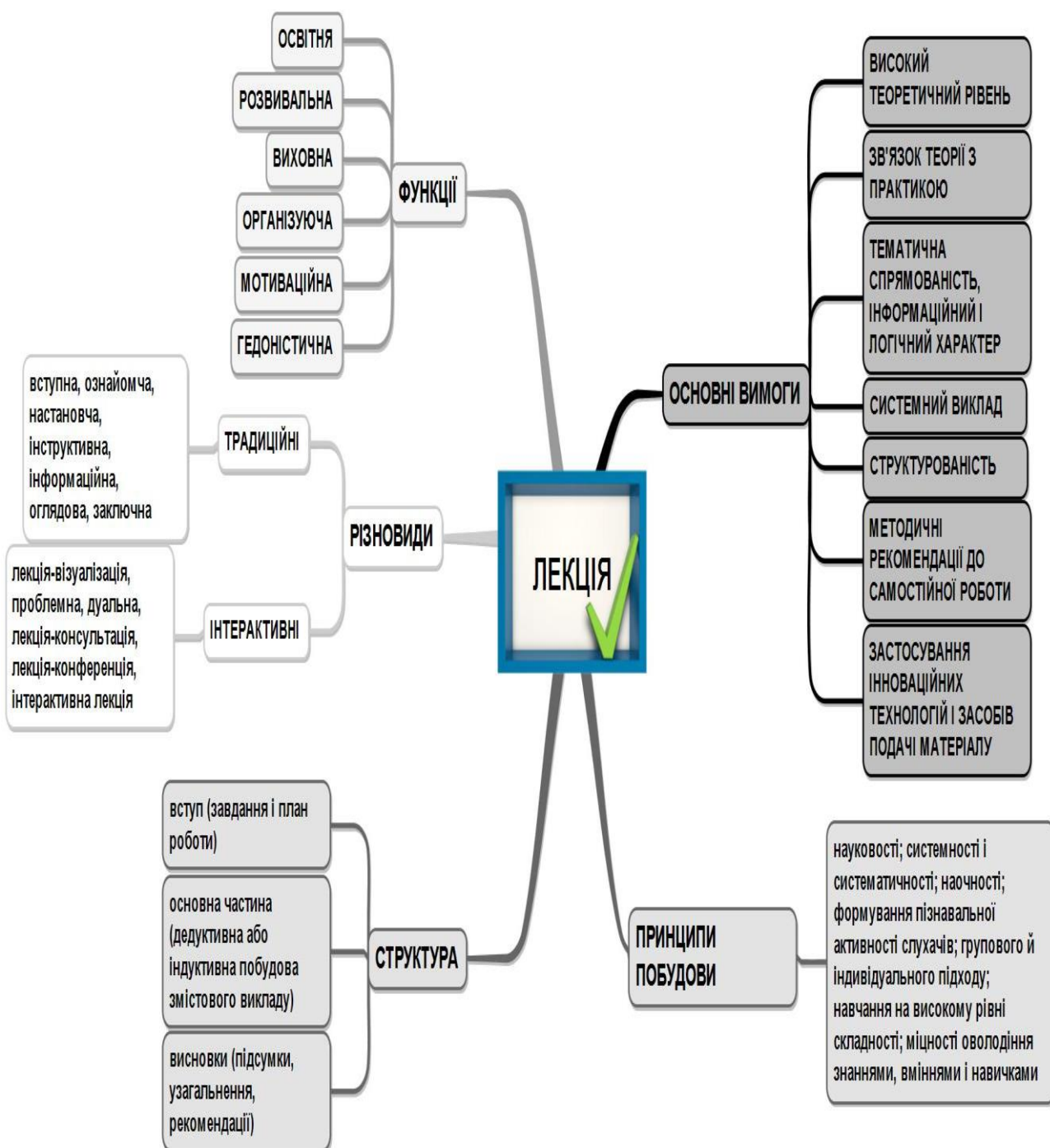
2.Список літератури

1. Галай А. Про сучасну інтерактивну лекцію у ВНЗ. *Нові технології навчання*: наук.-метод. зб. Київ. 2006. Вип. 42. С. 7 – 10.
2. Головачук Т.І. Інноваційний підхід при проведенні лекційного заняття. *Вісник Чернівецьк. торг.-економіч. ін-ту. Економіні науки*. 2011. Вип. 2 (1). С. 405-410. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2011/v2/NV-2011-V2_68.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
3. Єчкало Ю.В. Мультимедійна лекція у навчальному процесі сучасної вищої школи. *Теорія і методика електронного навчання*. Кривий Ріг. 2011. Том 3. С. 261-266. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/704427/1/284-1152-1-PB.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
4. Кабакова Л., Мирончук Н.М. Організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі. *Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном*: зб. наук. праць / ред. С.С. Вітвицька, Н. М. Мирончук. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. С. 150-154.
5. Ковтун І., Нікітіна І. Лекція і лектор. Чи потрібні вони у сучасному процесі навчання у вищій школі? *Новий колегіум*. 2006. № 2. С. 39- 42.
6. Колеснік О.П., Шевченко А.І. Мультимедійна презентація: основні положення, які не можна ігнорувати. *Вісник Запорізького нац. ун-ту. Пед. науки*. 2012. № 2 (18). С. 34-38. URL: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/ped-2-2012/034-38.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
7. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
8. Нагорний В.В., Нагорна Н.О., Сінченко Д.М. Інтерактивна лекція як сучасна форма викладання дисципліни у вищій

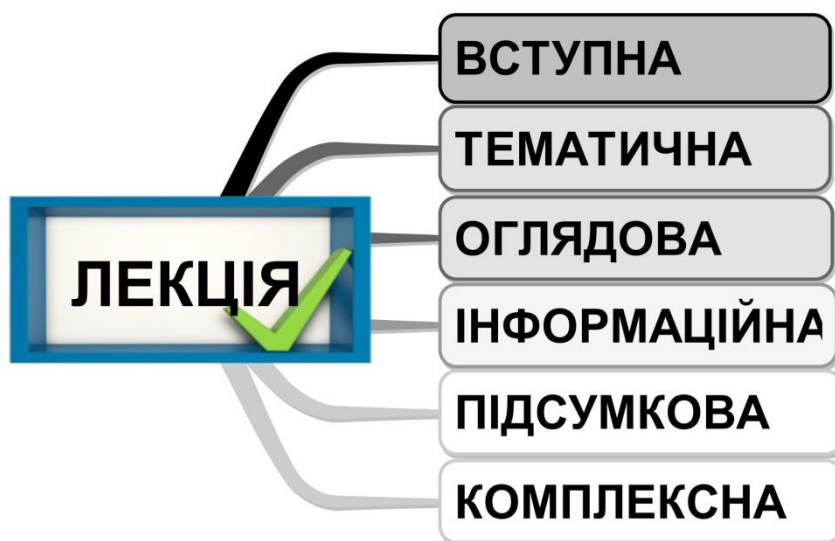
- школі. *Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 лют. – 24 берез. 2016. – Житомир. 2016. С. 187-189. URL: <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/4077> (дата звернення 20.11.2017).
9. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи навч. посіб. Київ: Центр учбов. літер, 2009. 472 с. URL: <https://subject.com.ua/pdf/254.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
10. Романич Н.В. «Перевернене» навчання – ключова тенденція освітніх технологій сучасності. URL: <http://oin.in.ua/perevernene-navchannya-klyuchova-tendentsiya-osvitnih-tehnolohij-suchasnosti> (дата звернення 20.11.2017).
11. Синиця М.О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія / ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка. 2014. С. 418-438. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/14333/1/%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F.pdf> (дата звертання: 20.11.2017).
12. Теслюк В.М., Коваль М.М. Проблемна лекція як найоптимальніша форма навчання у вищій школі. *Наук. вісник НУБІП України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія»*. 2014. № 199. Ч. 1. С. 371-375. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/viewFile/3375/3299> (дата звернення: 20.11.2017).
13. Федорчук Е.І. Лекція як засіб реалізації студентоцентристського підходу до викладання педагогічних дисциплін. Зб. наук. прац Кам'янець-Подільського нац. ун-ту. 2011. Вип. 7. С. 98-102. URL: <http://dspace.kpnu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2085/1/7.pdf> (дата звернення 20.11.2017).
14. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2006. 352 с.

3.Карта ключових питань та понять теми Карта

Карта 2.

4.Завдання для самостійної роботи

1. Складіть таблицю відмінностей традиційної лекції й лекції із застосуванням технології змішаного навчання.
2. Розгляньте подану нижче опорну схему. Підготуйте повідомлення про те, які відмінності у відборі змісту кожної.
3. Опрацюйте літературу й напишіть реферат за темою: «Сучасні вимоги до змісту, структури і викладу навчального матеріалу в лекції з методики української мови».
4. Складіть план-конспект інтерактивної лекції з методики навчання української мови (тему обрати самостійно). Складіть до неї інтелект-карту, використавши будь-яку безкоштовну програму.
5. Підготуйте презентацію за темою: «Вимоги до академічної презентації».

5. Творче завдання

Твір-роздум на тему: **«Традиційні лекції мертві, але ми їх читаємо. Чи потрібні вони сьогодні?»**.

6. Питання для самоконтролю

1. Визначте дидактичну мету лекцій із методики навчання української мови.

2. Назвіть загальні вимоги до лекцій із дисципліни "Методика навчання української мови в початкових класах".
3. Розкрийте методи і прийоми змішаного навчання, проілюструйте прикладами.
4. У чому полягає інноваційність моделі «перевернутого» навчання?
5. Дайте визначення понять інфографіка, скрайбінг, інтелект-карта.
6. Що називається цифровим скрайбінгом? Яка його мета? Де і як він може застосовуватися?

Тема 2.2. Практичні й лабораторні заняття в системі лінгводидактичної підготовки вчителів початкової школи

Мета: формувати вміння складати плани-конспекти практичних і лабораторних занять; застосувати інформаційно-комунікаційні технології для створення, пошуку, обробки, обміну науково-методичною інформацією.

Очікувані результати: мотивація до формування інноваційної компетентності майбутнього вчителя початкової школи; вміння складати плани-конспекти практичних занять, застосовуючи інноваційні технології; здійснювати педагогічний аналіз власної методичної діяльності відповідно до завдань курсу методики початкового навчання рідної мови.

Методичні рекомендації: потрібно усвідомити роль практичних і лабораторних занять із методики навчання української мови в системі фахової підготовки майбутнього вчителя; відпрацьовувати вміння планувати, проводити й аналізувати ці форми занять; удосконалювати ораторські вміння й навички.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Функції практичних і лабораторних занять у системі підготовки вчителів початкової школи.

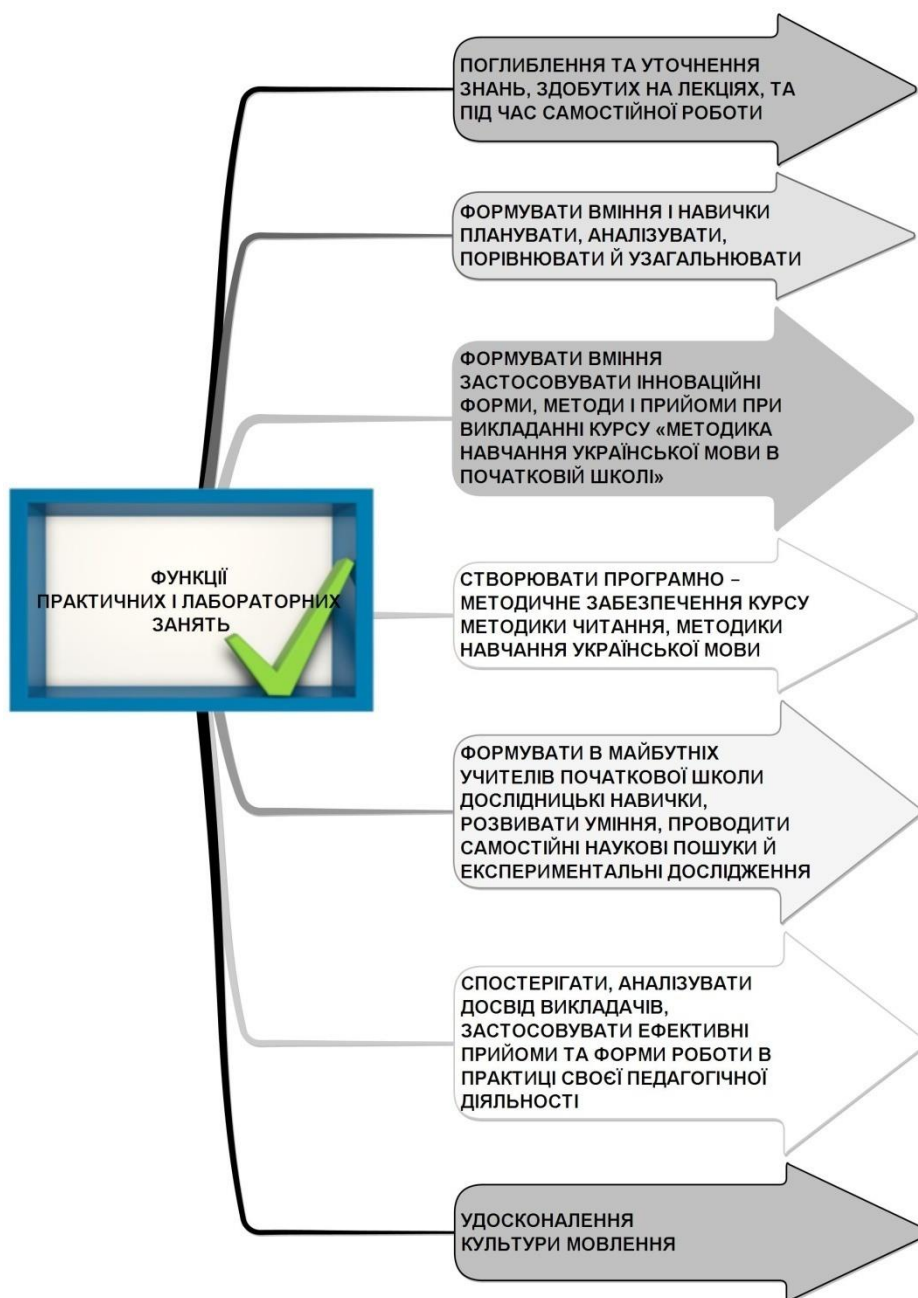
2. Планування, підготовка практичних і лабораторних занять, управління навчальною діяльністю студентів на цих заняттях.
3. Шляхи реалізації ідей інноваційного навчання, педагогіки співпраці й співтворчості на практичних заняттях.
4. Проведення лабораторних занять в умовах школи.
5. Ділові ігри на лабораторних заняттях з методики навчання української мови.

2.Список літератури

1. Волошина Г.П. Особливості уроків читання та літературознавча пропедевтика у початк. шк.: посіб. для студ. та вчит. початк. шк. Умань: [б. в.]. 2011. 126 с. URL: http://dspase.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/325/1/Osoblyvosti_urokiv_chytannia.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
2. Дороз В.Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. / Київ: Центр учбов. літер., 2008. 386 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/677303/> (дата звернення: 20.11.2017).
3. Мельничук І.М. Особливості застосування інтерактивних ігор у вищому навчальному закладі. *Вісник Нац. акад. Держ. прікорд. служби України. Пед. науки.* Київ. 2010. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_4_11 (дата звернення: 20.11.2017).
4. Методика навчання української мови в початковій школі: навч.- метод. посіб. для студ. ВНЗ / наук. ред. М.С. Вашуленко. Київ: Літера ЛТД, 2010. 364 с.
5. Мультимедійний дидактичний комплекс із курсу «Педагогіка вищої школи». URL: http://www.ikg.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=100:74-ihrovi-metody-vydy-ihor-navchalni-imitatsiini-dilovi-upravlinski&catid=2&Itemid=116 (дата звернення 20.11.2017).
6. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О. Горошкіна та ін.; Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Київ: [б. в.], 2015. 250 с.

7. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: посіб. для студ. пед. унів та інст. / М.І. Пентилюк та ін.; Київ: Ленвіт, 2011. 366 с.
8. Савченко О.Я. Методика читання у початкових класах: посіб. для вчит. Київ: Освіта, 2007. 334 с.
9. Ягупов В.В. Педагогіка – Ігрові методи навчання. Ділові ігри. URL: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=198 (дата звернення: 20.11.2017).

3.Карта ключових питань та понять теми

4.Завдання для самостійної роботи

1. Підготуйте план-конспект практичного заняття з методики навчання української мови. Проілюструйте застосування кооперативно-групової технології (тема за власним вибором).
2. Ознайомтеся з електронними програмами, які дозволяють створити сучасні презентації.
3. Спробуйте створити презентацію в програмі Canva.
4. Підготуйте повідомлення на тему: типові помилки при створенні презентації.
5. Доберіть обов'язкову та додаткову літературу, яку, на вашу думку, доречно порекомендувати студентам при вивченні теми лекції «Практичні і лабораторні заняття в системі лінгводидактичної підготовки вчителів початкової школи».

5. Творче завдання

Розробіть веб-квест: «Шлях до створення сучасної мультимедійної презентації».

6. Питання для самоконтролю

1. Яка мета практичних занять із методики навчання української мови?
2. Що спільного між практичними й лабораторними заняттями і чим вони різняться?
3. Які функції практичних занять?
4. Назвіть основні структурні елементи практичних занять.
5. Які особливості проведення лабораторних занять у школі?
6. Які вимоги до практичних занять? До лабораторних?
7. За допомогою яких критеріїв ви оцінюєте ефективність практичних і лабораторних занять?
8. Назвіть методи і прийоми персоніфікації навчальної діяльності при проведенні практичних занять.
9. Яка практична значущість навчальних ділових ігор на практичних і лабораторних заняттях?

10. Яка, на вашу думку, перспектива застосування комп'ютерних ділових ігор у курсі методики навчання української мови?
11. Яка методика проведення тренінгу? Наведіть приклади тренінгів, які доцільно було б організувати при вивченні курсу методики навчання української мови.
12. Розробіть кілька дидактичних завдань із залученням матеріалів, розміщених у соціальних мережах.

Тема 2.3. Самостійна робота студентів у курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі).

Мета: виробляти вміння ефективної організації самостійної роботи студентів при опрацюванні дисципліни «Методика навчання української мови».

Очікувані результати: здатність самовдосконалюватися впродовж життя; вільне використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методичні рекомендації: звернути увагу на цілі й основні завдання самостійної роботи у виші; опанувати технології організації різних видів самостійної роботи; формувати лінгводидактичну компетентність.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі з курсу методики викладання української мови в початкових класах.
2. Основні види самостійної роботи студентів із цієї наукової дисципліни.
3. Організація різних видів самостійної роботи студентів.
4. Умови ефективності самостійної роботи студентів з методики навчання рідної мови в початкових класах.
5. Форми контролю самостійної роботи студентів.

2. Список літератури

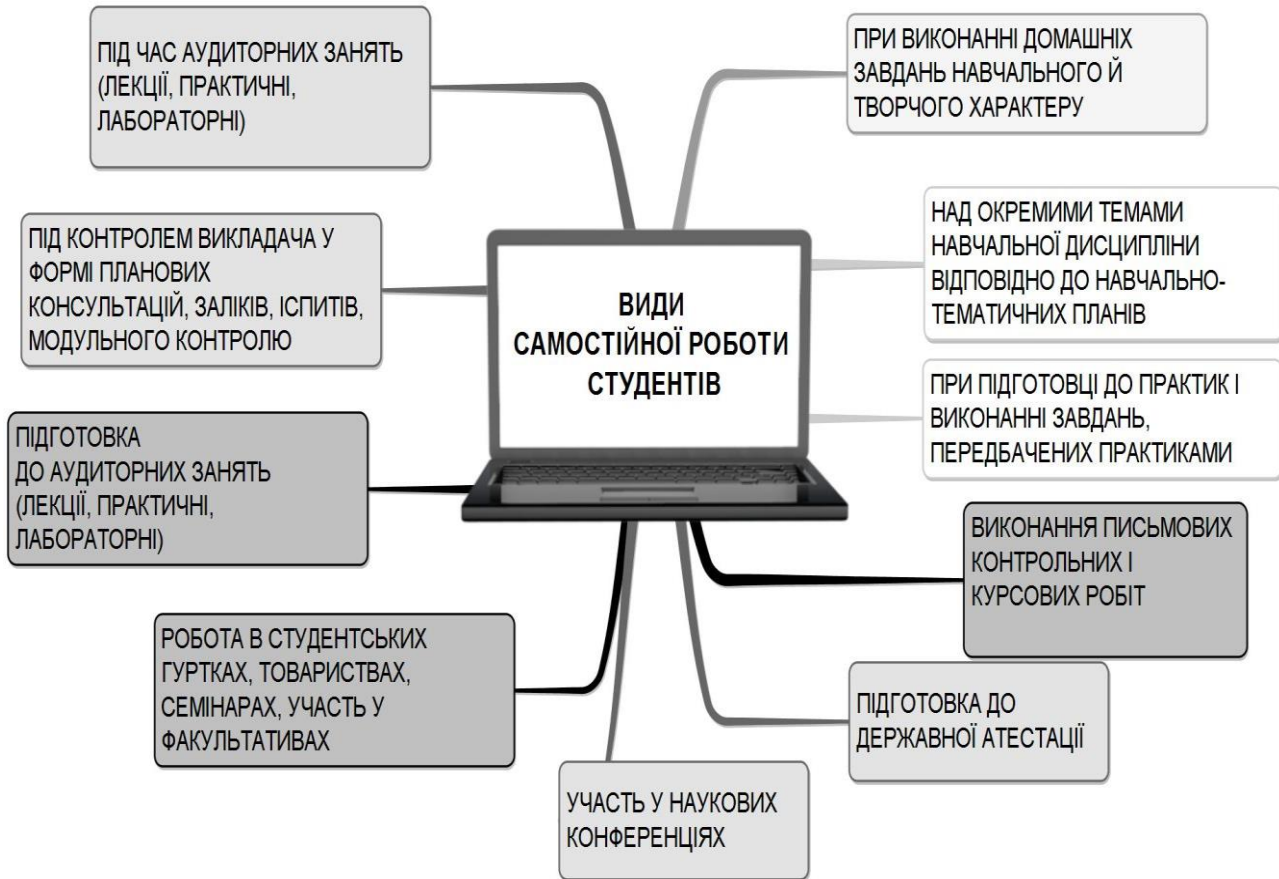
1. Дроздова І. Самостійна та індивідуальна робота студентів як форма навчального процесу у ВНЗ для розвитку професійного мовлення студентів. *Наук. вісн. Чернівець. ун-ту. Педагогіка та психологія*. Чернівці. 2012. Вип. 632. С. 44–51.
2. Кіреєва, І.В. Психолого-педагогічні аспекти самостійної роботи студентів у виші. *Наук. зап. Бердян. держ. пед. ун-ту. Пед. науки*. Бердянськ: БДПУ. 2014. Вип. 2. С. 73–77.
3. Коновал О.А., Туркот Т.І. Теоретико-методологічні підходи до організації самостійної роботи студентів. *Пед. альманах: зб. наук. пр.* Вип. 19. / Комун. ВНЗ «Херсон. акад. неперерв. освіти» Херсон. облради. Херсон: Херсон. акад. неперерв. освіти. 2013. С. 88–95.
4. Коркішко О.Г. Педагогічні основи активізації самостійної роботи студентів. *Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології*. Суми. СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. № 3 (37). С. 121–128.
5. Модестова Т. Самостійна робота як складова педагогічної підготовки студентів магістратури. *Вища школа*. 2012. № 2. С. 80–86.
6. Нагрибельна І. Самостійна робота майбутніх учителів початкової школи в умовах дистанційного навчання. *Педагогічний процес: Теорія і практика. Серія: Педагогіка*. № 2 (53). 2016. С. 54–59.
7. Пономаренко, Г.О. Веб-технології як засіб спрямування самоосвітньої діяльності студентів вищих навчальних закладів на підвищення фахової компетентності. *Наша школа*. 2013. № 6. С. 13–16.
8. Сарапулова Є., Мирвода С. Індивідуальний підхід в організації самостійної роботи студентів. *Освіта регіону*. 2013. № 4. С. 306–310.

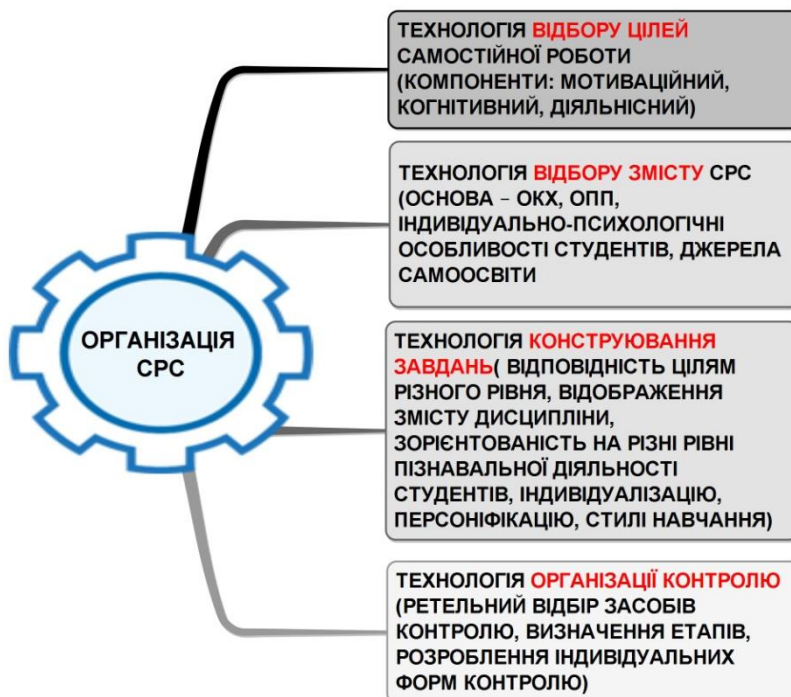
9. Ткаченко К. О. Дослідницький підхід в організації самостійної роботи студентів. *Вісн. Черкас. ун-ту. Серія: Пед. науки.* 2013. № 21. С. 122–124.
10. Царенко, І.Л. Активізація самостійної роботи студентів засобами хмарних технологій. *Вища освіта України.* Київ. Кіровоград. 2014. № 3: Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 2. С. 48-53.
11. Черчата Л. М. Організація самостійної роботи студентів гуманітарних факультетів вищих педагогічних закладів в умовах застосування інформаційних технологій навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ: [б. в.], 2013. 24 с.
12. Чубук Р. Організація самостійної роботи студентів на основі застосування інноваційних методів. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи:* зб. наук. пр. / НАПН України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Жешувський ун-т (Польща). Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. т. 2: Теорія і практика педагогічної науки та освіти: досвід, інноватика, прогнозування. С. 454–458.
13. Шиян Н. Методичні основи організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ. *Імідж сучасного педагога.* 2013. № 6. С. 12–14.

2. Карты ключових питань та понять теми

Карта 1. Види самостійної роботи студентів

Карта 2. Організація самостійної роботи студентів

Карта 3. Форми контролю самостійної роботи студентів

4. Завдання для самостійної роботи

1. Опишіть технологію організації самостійної роботи студентів при вивченні теми «Методика роботи над усним і письмовим твором» (Опорні питання: місце творів у системі розвитку мовлення. Програмові вимоги до усних і письмових зв'язних висловлювань. Види усних і письмових творів. Аналіз учнівських переказів, творів. Робота над їх удосконаленням).
2. Визначте навчально-методичне забезпечення самостійної роботи над темою «Методика вивчення частин мови».
3. Проаналізуйте методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Методика навчання української мови».
4. Укладіть список літератури за проблемою заняття, добираючи джерела з мережі Інтернет. Правильно оформляйте посилання.
5. Відшукайте в Інтернеті статтю за автором і назвою: Потоцька Т.Ф. Самостійна робота студентів у курсі методики викладання української мови в початкових класах. Складіть електронний конспект.

6. Розробіть 10 тестів на перевірку знань із теми «Методика вивчення орфографії».
7. За опорною картою 3 підготуйте повідомлення про форми контролю самостійної роботи студентів.

5.Творче завдання

Напишіть твір-роздум: «Сучасний учитель початкової школи: який він?».

6. Питання для самоконтролю

1. Яку роль відіграє самостійна робота студентів у процесі опанування лінгводидактичними дисциплінами?
2. Які завдання самостійної роботи в курсі методики навчання української мови?
3. З яких компонентів складається технологія організації самостійної роботи студентів?
4. Які форми самостійної роботи з лінгводидактики вам відомі?
5. Яка мета виробничої практики? Як вона організовується?
6. Яку методичну допомогу надає викладач студентові-дипломнику?

Тема 2.4. Керівництво педагогічною практикою студентів із методики навчання української мови в початковій школі

Мета: допомогти студентам опанувати сучасними технологіями навчання, виховання та розвитку учнів, методами й формами організації педагогічної взаємодії на уроках мови; формувати у них педагогічні вміння і навички роботи з творчими, обдарованими учнями, дітьми з особливостями психофізичного розвитку; виховання потреби систематичного оновлення здобутих теоретичних знань та їх використання в шкільній практиці; прагнення до самоосвіти, самовиховання,

самовдосконалення й самореалізації; стимулювання до саморефлексивної діяльності.

Очікувані результати: уміння і навички професійної майстерності, здатність здійснювати саморефлексію, удосконалення ораторської майстерності.

Методичні рекомендації: ознайомтеся з основними напрямками та змістом педагогічної практики; визначте обсяг умінь студентів, необхідних їм для планування власної навчально-виховної і методичної роботи на період практики. Зверніть увагу на застосування вчителем загальних і специфічних прийомів роботи з дітьми молодшого шкільного віку, використання індивідуального підходу у роботі з ними. Ознайомтеся із сучасними технологіями формування в студентів умінь самостійно використовувати теоретико-методичні знання у навчально-виховній практиці; аналізувати результати педагогічної діяльності; проектувати розвивальне освітнє середовище в початковій школі. Необхідно поглиблювати свою знання про застосування інноваційних педагогічних технологій у практичній діяльності, зокрема: інформаційно-комунікаційних, проектних, інтерактивних.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Роль педагогічної практики в лінгводидактичній підготовці вчителя початкових класів.
2. Особливості організації педагогічної практики в школі студентів спеціальності «Початкова освіта»
3. Підготовка студентів до педагогічної практики на заняттях з методики викладання української мови.
4. Форми керівництва роботою студентів у ході педагогічної практики.
5. Аналіз і оцінка уроків студентів-практикантів.
6. Розвиток креативності студентів спеціальності «Початкова освіта» під час проходження виробничої (педагогічної) практики в школі.
7. Робота майбутніх педагогів з обдарованими дітьми у процесі виробничої практики в початковій школі.
8. Особливості професійної діяльності майбутніх учителів із учнями з порушеннями психофізичного розвитку.

9. Особливості контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.
10. Виробнича практика як засіб формування професійної культури майбутніх учителів початкових класів.

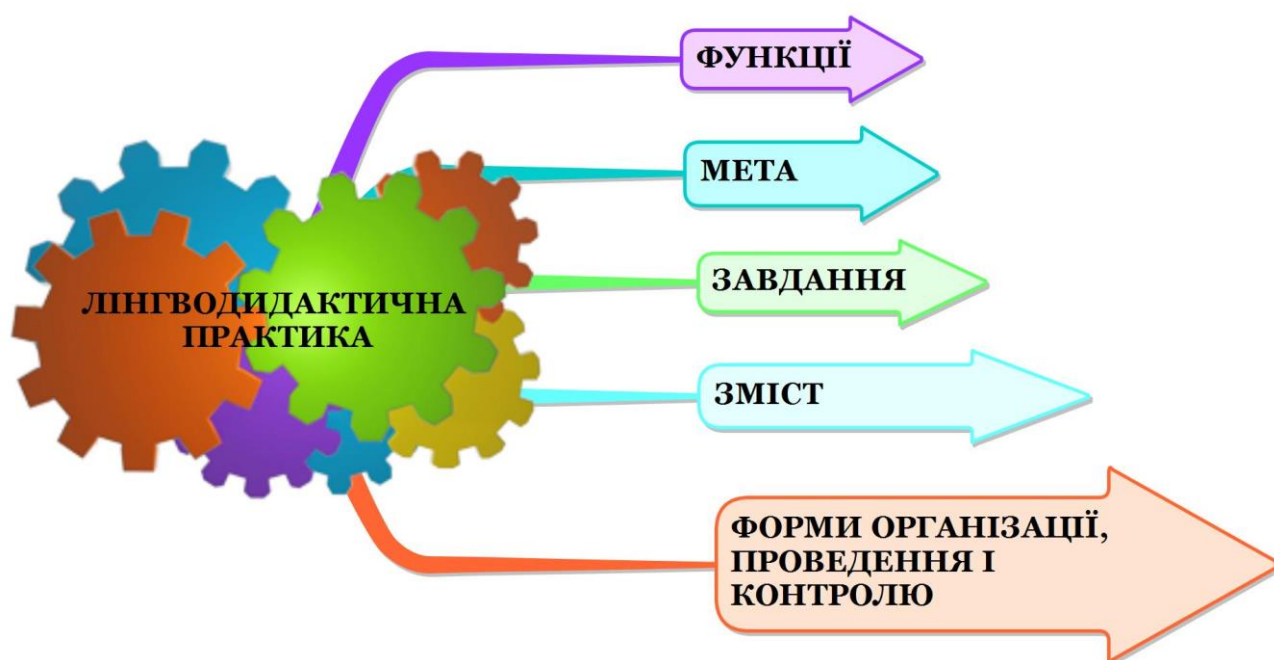
2. Список літератури

1. Висловлювання про вчителів, їх педагогічний такт, ерудицію, учительський хист, здібності, слова вчителя, вплив на подальшу долю дитини, професію. URL: <http://www.koserg.uco.ua/ide/0-54> (дата звернення: 20.11.2017).
2. Державний стандарт початкової загальної освіти: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2011 р. № 462. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911 (дата звернення: 20.11.2017).
3. Зміст та навчально-методичне забезпечення педагогічної практики: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Початкова освіта». Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка. 2012. 160 с.
4. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики напряму підготовки 5.01010201 «Початкова освіта» / Упорядники Л.М. Прокопів, С.Ю. Довбенко, О.М. Сидорук; відповідальний за випуск Ю.М. Москаленко. Івано-Франківський коледж ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» . Івано-Франківськ: 2015. 224 с.
5. Онищенко Н. Організаційно-методичні засади педагогічної практики в системі професійного становлення майбутнього вчителя. *Рідна школа*. 2012. № 11. С. 28–33.
6. Пальшкова І. О. Формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя початкової школи: практико-орієнтований підхід: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Південноукр. держ пед. ун-т. Одеса, 2009. 45 с.
7. Педагогічна практика в початковій школі: навч. посіб. / ред. О.Б. Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б. 2016. 308 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2176.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
8. Романишина Л.М. Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у

процесі педагогічної практики. *Вісник Запорізького національного університету*. Запоріжжя. 2012. № 1 (7). С. 90–94.

9. Стрілець С.І. Особливості проведення педагогічної практики на факультеті початкового навчання. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=690 (дата звернення 20.11.2017).

3. Карта ключових питань та понять теми

4. Завдання для самостійної роботи

1. Сплануйте методичну діяльність студента під час його підготовки до педагогічної практики (клас обрати самостійно).
2. Відвідайте урок рідної мови студента-практиканта й підготуйте його аналіз.
3. Визначте параметри, які характеризують креативність студента-практиканта, спираючись на матеріали посібника: Педагогічна практика в початковій школі: навч. посіб. / ред. О.Б. Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б. 2016. 308 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2176.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).

4. Розкрийте сутність кожної функції лінгводидактичної практики навчальна, розвивальна, виховна, діагностично-корекційна, комунікативна, управлінська, прогностична.

5.Творче завдання

Ознайомтеся із висловлюваннями про вчителів, їх педагогічний такт, ерудицію, учительський хист, здібності, вплив на подальшу долю дитини, професію ([Електронний ресурс]. – Режим доступу : ko serg.uco .ua/i de /0-54 09.12.2014). Виберіть кілька з них і розкрийте їх значення.

6.Питання для самоконтролю

1. Яка роль педагогічної практики в лінгводидактичній підготовці вчителя початкових класів?
2. Назвіть основний організаційно-методичний документ, що регламентує діяльність студентів і керівників практики на факультеті.
3. Визначте завдання, зміст, організацію проведення навчальної, виробничої та асистентської педагогічних практик студентів II – V курсів денної та заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційних рівнів "бакалавр", "спеціаліст", "магістр".
4. Які форми підготовки студентів до ЛІНГВОДИДАКТИЧНОЇ практики на заняттях з методики викладання української мови.
5. Визначте критерії оцінювання уроків мови й читання студентів-практикантів. Яку роль відіграє само оцінювання?
6. Які особливості розвитку креативності студентів під час лінгводидактичної практики?
7. Як організувати роботу майбутніх педагогів із обдарованими дітьми у процесі виробничої практики в початковій школі? Яка методика застосування у цьому процесі інформаційно-комунікаційних технологій?
8. У чому полягають особливості професійної діяльності майбутніх учителів із учнями з порушеннями психофізичного розвитку?

9. Назвіть складники професійної культури майбутніх учителів початкових класів, які формуються під час педагогічної практики.

Тема 2.5. Науково-дослідницька робота майбутніх педагогів з методики навчання української мови в початковій школі

Мета: розвиток наукового мислення, вмінь швидко адаптуватися у новому змісті початкової освіти, проектувати навчально-виховну діяльність за нових умов із застосуванням інноваційних технологій.

Очікувані результати: комплекс якостей, знань, умінь та навичок, яким має володіти сучасний педагог вищої школи, учитель-дослідник.

Методичні рекомендації: потрібно звернути особливу увагу на форми науково-дослідницької діяльності з методики навчання української мови; основні якості, що відповідають статусу педагога-дослідника; методику педагогічного дослідження в початковій школі й виші.

1. Питання для самостійного опрацювання

1. Наукова робота студентів у системі їхньої лінгводидактичної підготовки.
2. Форми науково-дослідницької роботи студентів з методики навчання української мови в початкових класах.
3. Вимоги до лінгводидактичних досліджень студентів.
4. Критерії оцінювання студентських курсових і дипломних робіт з методики навчання української мови в початкових класах.

2. Список літератури

1. Климович М. Підготовка студентів до створення науково-методичного середовища в початковій школі. *Початкова школа*. 2013. № 4. С. 55-57.

2. Кловак Г.Т. Координація студентської науково-дослідної роботи у професійній підготовці майбутнього вчителя сільської школи. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини. Київ, Науковий світ. 2002. Вип. 1. С.163-168. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob_lsk_shkolu/1/visnuk_23.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
3. Коваль Г.П., Суржук Т.Б. Методика викладання української мови: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. Тернопіль: Навч. книга - Богдан, 2010. 368 с. URL: <https://bohdan-books.com/upload/iblock/172/172cb014e5344ca05a8b775c01d1555c.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
4. Мельник О., Остряньська О. Науково-практична конференція – ефективна форма професійного розвитку педагогів. *Початкова школа*. 2014. № 1. С. 62-63.
5. Методика викладання української мови: прогн. навч. курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розробн. Васильківська Н.А., Вашуленко М.С., Савченко О.Я. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2008. 48 с.
6. Методика навчання української мови в початковій школі: навч.- метод. посіб. для студ. ВНЗ / наук. ред. М.С. Вашуленко. Київ: Літера ЛТД, 2010. 364 с.
7. Методика навчання української мови: Програма навчальної дисципліни. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2014. 36 с.
8. Міненко А. Педагогічні умови формування готовності до науково-дослідної діяльності студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за напрямом підготовки «Початкова освіта». URL: <http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/sektsiia-3/3566-pedahohichni-umovy-formuvannya-hotovnosti-do-naukovo-doslidnoyi-diyalnosti-studentiv-osvitno-kvalifikatsiynoho-rivnya-mahistr-za-napryamom-pidhotovky-pochatkova-osvita> (дата звернення: 20.11.2017).
9. Степанюк К. Модель формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи в процесі проектної діяльності. *Початкова школа*. 2014. № 9. С. 42-45.

10. Шквир О.Л. Специфіка дослідницької діяльності вчителя початкової школи. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_3_14 (дата звернення: 20.11.2017).

3.Карти ключових питань та понять теми

Карта 1.

Карта 2.

4.Завдання для самостійної роботи

1. Складіть план магістерської роботи до обраної вами теми.
2. Укладіть список літератури, яку передбачається використати в вашій магістерській роботі (посилання на інтернет-джерела обов'язкові).
3. Розробіть тематику курсових робіт з методики навчання української мови.
4. Складіть тези наукової статті за результатами вашого магістерського дослідження.

5. Творчі завдання

Підготуйте мультимедійну презентацію до лекції за темою: «Науково-дослідницька робота майбутніх педагогів з методики навчання української мови в початковій школі».

6. Питання для самоконтролю

1. Яке місце відводиться науковій роботі студентів у системі їхньої лінгводидактичної підготовки.

2. Назвіть форми науково-дослідницької роботи студентів з методики навчання української мови в початкових класах.
3. Які вимоги висуваються до лінгводидактичних досліджень студентів.
4. Назвіть критерії оцінювання студентських курсових і дипломних робіт з методики навчання української мови в початкових класах. Складіть таблицю.
5. Якими якостями дослідника має володіти майбутній учитель початкової школи? Які інноваційні технології для їх формування доцільно застосовувати?

Контрольні питання з дисципліни

1. Мета й завдання курсу «Методика і технології навчання української мови».
2. Інтегровані вимоги до знань і вмінь із навчальної дисципліни «Методика і технології навчання української мови».
3. Мета й завдання лінгводидактичної підготовки майбутніх учителів початкової школи.
4. Сучасні вимоги до методичної підготовки вчителя початкових класів.
5. Зміст і структура курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
6. Класифікація методів навчання студентів у ВНЗ.
7. Сучасні освітні технології і їх застосування у курсі «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
8. Компетентнісний підхід у процесі підготовки вчителів початкової школи.
9. Метод як джерело інформації: наочні, вербальні, практичні, інтерактивні та інші методи викладання у ВНЗ.
10. Добір методів із урахуванням змісту курсу «Методика навчання української мови» (в початковій школі).
11. Основні форми організації роботи студентів із вивчення дисципліни "Методика навчання української мови».
12. Огляд наукових статей за темою «Методи і форми організації методичної підготовки студентів до навчання молодших школярів рідної мови» (за власним вибором).
13. Дидактична сутність лекції з методики української мови, її основні функції.
14. Вимоги до змісту, структури і викладу навчального матеріалу в лекції з методики навчання української мови.
15. Сучасні вимоги до лекційного заняття.
16. Роль практичних і лабораторних занять у виробленні професійних умінь учителів початкових класів.

17. Планування, підготовка, управління навчальною діяльністю студентів на практичних і лабораторних заняттях з курсу "Методика навчання української мови в початкових класах".
18. Характеристика комплексної діяльності студентів на практичних заняттях з методики навчання української мови.
19. Шляхи реалізації ідей інноваційного навчання, педагогіки співпраці і співтворчості на практичних заняттях.
20. Проведення лабораторних занять в умовах школи.
21. Ділові ігри на лабораторних заняттях з методики викладання української мови.
22. Місце самостійної роботи студентів у навчальному процесі з курсу методики навчання української мови в початкових класах.
23. Основні види самостійної роботи студентів з дисципліни "Методика навчання української мови в початкових класах".
24. Організація різних видів самостійної роботи студентів із дисципліни "Методика навчання української мови в початкових класах".
25. Умови ефективності самостійної роботи студентів із методики навчання рідної мови в початкових класах.
26. Роль педагогічної практики в лінгводидактичній підготовці вчителя початкових класів.
27. Підготовка студентів до педагогічної практики на заняттях із методики навчання української мови.
28. Форми керівництва роботою студентів у ході педагогічної практики.
29. Аналіз і оцінювання уроків студентів-практикантів.
30. Наукова робота студентів у системі лінгводидактичної підготовки.
31. Форми науково-дослідницької роботи студентів із методики навчання української мови в початкових класах.
32. Вимоги до лінгводидактичних досліджень студентів.
33. Критерії оцінювання студентських курсових і дипломних робіт із методики навчання української мови в початкових класах.
34. Основні тенденції в сучасній мовній освіті.

35. Ключові компетентності молодшого школяра.
36. Ключові компетентності вчителя початкової школи.
37. Зasadничі принципи мовної освіти в початковій школі.
38. Аналіз програми курсу «Методика навчання української мови» (в початкових класах). Основні положення пояснювальної записки до чинної програми.
39. Організація інтерактивного навчання мови в початкових класах.
40. Інтерактивні технології в опануванні курсу «Методика навчання української мови в початкових класах».
41. Електронна лінгводидактика у формуванні в сучасного вчителя початкової школи лінгводидактичної компетентності.
42. Проблемно-пошуковий метод у навчанні мови молодших школярів.
43. Аудіовізуальний метод у навчанні мови й мовлення молодших школярів.
44. Метод проектів у формуванні лінгводидактичної компетентності майбутніх учителів початкової школи.
45. Вимоги до мультимедійних презентацій з української мови в початковій школі.
46. Електронні засоби в самоосвіті вчителя початкової школи.
47. Сучасні технології навчання мови в початковій школі (загальна характеристика).
48. Професійна підготовка вчителя початкової школи в контексті нового «Закону про освіту».
49. Мета й завдання всеукраїнського експерименту за темою «Технологія навчання учнів початкової школи «Розумники» (Smart Kids)».
50. Електронні освітні ресурси у лінгводидактичній підготовці майбутніх учителів.
51. Концепція «Нової української школи».
52. «Закон про освіту» як стратегічний документ реформування вітчизняної освіти.
53. Групові форми навчання мови й мовлення молодших школярів.

54. Методика навчання молодших школярів складати есе.

Список рекомендованої літератури

1. 15 характеристик учителя XXI століття. URL: <https://prosvitcenter.wordpress.com/2015/08/18/15-%D1%85%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA-%D0%B2%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8F-xxi-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D1%82%D1%8F/> (дата звернення: 20.11.2017).
2. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. / О. Семенов та ін.; Сумський держ. пед. ун-т ім. А.С. Макаренка. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. 221 с. URL: <http://academ-write.tilda.ws> (дата звернення 20.11.2017).
3. Бадер В.І. Електронна лінгводидактика: стан та перспективи розвитку. *Освіта та педагогічна наука*. 2012. № 2 (151). С. 34–43. URL: <http://pedagogicaljournal.luguniv.edu.ua/archive/2012/N2/article/4/index.htm> (дата звернення: 20.11.2017).
4. Бадер В.І., Шевцова В.О. З досвіду створення мультимедійного підручника з української мови як іноземної. *Перспективні напрями і способи реалізації інноваційних технологій у системі європейської вищої освіти*: зб. наук. ст. за матер. XIX Міжнар. наук.-практ. конф.(8–11 грудня 2009 р., Ужгород). Кн. 1. Високі Татри (Словачина). 2009. С. 87 – 97.
5. Бистрова Ю.В. Інноваційні методи навчання у вищій школі України. *Право та інноваційне суспільство*. 2015. № 1 (4). С. 27-34 URL: <http://apir.org.ua/wp-content/uploads/2015/04/Bystrova.pdf> (дата звернення: 08.09.2015).
6. Бондаренко Г. Метод проектів як засіб удосконалення методичної компетентності майбутніх учителів української мови та літератури *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2012. №12. Ч. 2. С. 97 – 104.
7. Висловлювання про вчителів, їх педагогічний такт, ерудицію, учительський хист, здібності, слова вчителя, вплив на подальшу долю дитини, професію. URL: <http://www.koserg.uco.ua/ide/0-54> (дата звернення: 20.11.2017).
8. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ. Академія. 2006. 250 с.
9. Волошина Г.П. Особливості уроків читання та літературознавча пропедевтика у початк. шк.: посіб. для студ. та вчит. початк. шк. Умань: [б. в.]. 2011. 126 с. URL: http://dspase.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/325/1/Osoblyvosti_urokiv_chytannia.pdf (дата звернення: 20.11.2017).

10. Галай А. Про сучасну інтерактивну лекцію у ВНЗ. *Нові технології навчання: наук.-метод. зб.* Київ. 2006. Вип. 42. С. 7 – 10.
11. Галиця І., Галиця О. Інтелектуально-конкурентні ігри як креативний механізм активізації педагогічного, наукового та інноваційного процесів. *Вища школа.* Київ. 2011. № 1. С. 104-107.
12. Гарцов А.Д. Электронная лингводидактика в системе инновационного языкового образования: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02 / Российск. ун-т дружбы народов. М. 2009. 534 с.
13. Герасимчук О. E-learning. Технології електронного навчання. URL: http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/1_gerasimchuk_tehnologiyi_elektr_navchannya.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
14. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія: навч. посіб. Дніпропетровськ: ТОВ «Роял Принт», 2014. 416 с. URL: <http://distance.dnu.dp.ua/ukr/nmmateriali/documents/pedagogikavsh.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
15. Головачук Т.І. Інноваційний підхід при проведенні лекційного заняття. Вісник Чернівецьк. торг.-економіч. ін-ту. Економіні науки. 2011. Вип. 2 (1). С. 405-410. URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2011/v2/NV-2011-V2_68.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
16. Данилюк С. Персональний сайт як спосіб презентації особистості науковців. *Наукові записки Кіровоградського держ. пед. ун-ту ім. Володимира винниченка Серія: Філологічні науки (мовознавство):* 2010. Вип. 89 (5). С. 190–194. URL: http://kspu.kr.ua/inmov/download/nz_2010_5.pdf. (дата звернення: 20.11.2017).
17. Дарчук Н. Сірук О., Сорокін В. Лінгвістичний портал MOVA.info: три роки в мережі Інтернет. *Лексикографічний бюлетень: зб. наук. праць.* Ін-т укр. мови НАН України. Київ: 2006. Вип. 13. С. 137–143.
18. Державний стандарт початкової загальної освіти: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 20 квіт. 2011 р. № 462. URL: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/17911 (дата звернення: 20.11.2017).
19. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав, 3-тє вид., виправл. 2015. 304 с.
20. Докучаєва В.В. Теоретико-методологічні засади проектування інноваційних педагогічних систем: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.01 / Луганський нац. пед. ун-т імені Тараса Шевченка. Луганськ, 2007. 36 с.

21. Дороз В.Ф. Методика навчання української мови в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. Київ: Центр учбов. літер., 2008. 386 с. URL: <http://www.twirpx.com/file/677303/> (дата звернення: 20.11.2017).
22. Дроздова І. Самостійна та індивідуальна робота студентів як форма навчального процесу у ВНЗ для розвитку професійного мовлення студентів. *Наук. вісн. Чернівець. ун-ту. Педагогіка та психологія*. Чернівці. 2012. Вип. 632. С. 44–51.
23. Електронний підручник з української мови на українознавчій основі: концепція / С. Г. Чемеркін та ін.; Київ: ВБ «Максимум». 2010. 56 с.
24. Електронні підручники для школи. URL: <http://rada.gov.com.ua/elektronni-pidruchniki-navchalnoyi-programi-2017> (дата звернення: 20.11.2017).
25. Єчкало Ю.В. Мультимедійна лекція у навчальному процесі сучасної вищої школи. *Теорія і методика електронного навчання*. Кривий Ріг. 2011. Том 3. С. 261-266. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/704427/1/284-1152-1-PB.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
26. Зайцева С. В. Реалізація комунікативної функції мови в інтернет-блозі. *Учен. зап. Таврич. нац. ун-та им. В.И. Вернадского. Серия Филология. Социальные коммуникации*. Симферополь. 2012. Том 25 (64) № 1, Ч. 1. С. 71–74.
27. Запорожцева Ю.С., Фамілярська Л.Л. Веб-технології як засіб професійного розвитку вчителів англійської мови. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті: досвід, інновації, технічне забезпечення*: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (1–2 березня 2012 р., м. Суми). Суми. РВВ СОІППО. 2012. С. 116–119.
28. Златів Л.М. Комп'ютерна лінгводидактика у викладанні мовознавчих дисциплін для студентів-філологів. *Наук. зап. Нац. ун-ту «Острозька академія»*. Серія: Психологія і педагогіка. Острог. 2014. Вип. 29. С. 116–120. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoapp_2014_29_27 (дата звернення: 20.11.2017).
29. Зміст та навчально-методичне забезпечення педагогічної практики: навч.-метод. посіб. для студ. спец. «Початкова освіта». Чернігів: ЧНПУ імені Т. Г. Шевченка. 2012. 160 с.
30. Ільченко О.В. Використання web-квестів у навчально-виховному процесі. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/proftech/32834 (дата звернення: 20.11.2017).
31. Інноваційні педагогічні технології: теорія та практика використання у вищій школі: монографія / І.І. Доброскок та ін.; Переяслав-Хмельниць. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих АПН України. Переяслав-Хмельницький: вид-во С.В. Карпук. 2008. С. 17–22.

32. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія / П. Ю. Саух та ін.; Житомирський держ. ун-т імені Івана Франка. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2011. 444 с.
33. Кабакова Л., Мирончук Н.М. Організаційні форми роботи у вищому навчальному закладі. *Модернізація вищої освіти в Україні та за кордоном*: зб. наук. праць / ред. С.С. Вітвицька, Н. М. Мирончук. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка. 2014. С. 150-154.
34. Кіреєва, І.В. Психолого-педагогічні аспекти самостійної роботи студентів у виші. *Наук. зап. Бердян. держ. пед. ун-ту. Пед. науки*. Бердянськ: БДПУ. 2014. Вип. 2. С. 73–77.
35. Климович М. Підготовка студентів до створення науково-методичного середовища в початковій школі. *Початкова школа*. 2013. № 4. С. 55-57.
36. Кловак Г.Т. Координація студентської науково-дослідної роботи у професійній підготовці майбутнього вчителя сільської школи. *Психолого-педагогічні проблеми сільської школи*: зб. наук. праць Уманського держ. пед. ун-ту ім. Павла Тичини. Київ, Науковий світ. 2002. Вип. 1. С.163-168. URL: http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_prob1_silsk_shkol_u/1/visnuk_23.pdf (дата звернення: 20.11.2017).
37. Коваль Г.П., Суржук Т.Б. Методика викладання української мови: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ. Тернопіль: Навч. книга - Богдан, 2010. 368 с. URL: <https://bohdan-books.com/upload/iblock/172/172cb014e5344ca05a8b775c01d1555c.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
38. Ковтун І., Нікітіна І. Лекція і лектор. Чи потрібні вони у сучасному процесі навчання у вищій школі? *Новий колегіум*. 2006. № 2. С. 39-42.
39. Колеснік О.П., Шевченко А.І. Мультимедійна презентація: основні положення, які не можна ігнорувати. *Вісник Запорізького нац. ун-ту. Пед. науки*. 2012. № 2 (18). С. 34-38. URL: <http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2012/ped-2-2012/034-38.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
40. Коновал О.А., Туркот Т.І. Теоретико-методологічні підходи до організації самостійної роботи студентів. *Пед. альманах*: зб. наук. пр. Вип. 19. / Комун. ВНЗ «Херсон. акад. неперерв. освіти» Херсон. облради. Херсон: Херсон. акад. неперерв. освіти. 2013. С. 88–95.
41. Концепція Нової української школи. URL: <http://mon.gov.ua/%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8%202016/08/17/mon.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
42. Копусь О. Концептуальні підходи до розроблення змісту й організації процесу формування у майбутніх магістрів-філологів професійної мовленнєвої компетенції. *Українська мова і література в школі*. 2011. № 2. С. 46–51.

43. Корицька Г.Р. Камертон філолога. URL: http://korycja50.blogspot.com/p/blog-page_20.html (дата звернення 20.11.2017).
44. Корицька Г.Р. Камертон філолога: відлуння. URL: <http://korycja-kamerton.hol.es> (дата звернення: 20.11.2017).
45. Корицька Г.Р. Особливості навчання української мови учнів в умовах розвитку електронної лінгводидактики. *Українська мова і література в школі*. 2016. № 1. С. 14–17.
46. Коркішко О.Г. Педагогічні основи активізації самостійної роботи студентів. *Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології*. Суми. СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. № 3 (37). С. 121–128.
47. Костікова І.І. Теоретико-методичні засади комп'ютерної лінгвометодики: монографія. Вінниця: Поділля-2000. 2007. 240 с.
48. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 486 с.
49. Кучерук О.А. Основні напрями розвитку електронної лінгводидактики. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2014. Т. 41. Вип. 3. С. 83–91. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_41_3_9 (дата звернення: 20.11.2017).
50. Кучерук О.А. Система методів навчання української мови в основній школі: теорія і практика: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 420 с.
51. Лабудько С.П. Блог як засіб розвитку професійної компетентності вчителів. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2013. №6. С. 9–12.
52. Лисенко М.В. Інноваційна парадигма вищої освіти України за умов переходу до інформаційного суспільства: автореф. дис. ... канд. філос. наук: 09.00.10 / НТУ «Київський політехн. ін-т». Київ, 2013. 17 с.
53. Матвеева С.А. Сайт як жанр Інтернет-комунікації (на матеріалі персональних сайтів учених): автореф. дис ... канд. філол. наук: 10.02.15 / Донецьк. нац. ун-т. Донецьк, 2006. 20 с.
54. Мацько Л.І., Кудіна Т.М. Мережевий навчально-методичний комплекс вивчення української мови як іноземної. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2011. №2 (22). URL: http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/415/397#.U1-zFIF_uTw (дата звернення: 20.11.2017).
55. Мачинська Н.І., Стельмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у вищій школі: навч.-метод. посіб. Львів: Львівськ. держ. ун-т внутр. справ, 2012. 180 с.

56. Мельник О., Остряньська О. Науково-практична конференція – ефективна форма професійного розвитку педагогів. *Початкова школа*. 2014. № 1. С. 62-63.
57. Мельничук І.М. Особливості застосування інтерактивних ігор у вищому навчальному закладі. *Вісник Нац. акад. Держ. прикорд. служби України. Пед. науки*. Київ. 2010. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2010_4_11 (дата звернення: 20.11.2017).
58. Методика викладання української мови в початкових класах. URL: <https://studfiles.net/preview/5454072/> (дата звернення: 20.11.2017).
59. Методика викладання української мови: прогр. навч. курсу (за вимогами кредитно-модульної системи) / розробн. Васильківська Н.А., Вашуленко М.С., Савченко О.Я. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2008. 48 с.
60. Методика навчання української мови в початковій школі: навч.-метод. посіб. для студ. ВНЗ / наук. ред. М.С. Вашуленко. Київ: Літера ЛТД, 2010. 364 с.
61. Методика навчання української мови: Програма навчальної дисципліни. Тернопіль: ТНПУ ім. В.Гнатюка, 2014. 36 с.
62. Методичні рекомендації до проведення педагогічної практики напряму підготовки 5.01010201 «Початкова освіта» / Упорядники Л.М. Прокопів, С.Ю. Довбенко, О.М. Сидорук; відповідальний за випуск Ю.М. Москаленко. Івано-Франківський коледж ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ: 2015. 224 с.
63. Міненко А. Педагогічні умови формування готовності до науково-дослідної діяльності студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр» за напрямом підготовки «Початкова освіта». URL: <http://www.kspu.kr.ua/ua/ntmd/konferentsiy/3-mizhnarodna-internet-konferentsiia-2015/sektsiia-3/3566-pedahohichni-umovy-formuvannya-hotovnosti-do-naukovo-doslidnoyi-diyalnosti-studentiv-osvitno-kvalifikatsiynoho-rivnya-mahistr-za-napryamom-pidhotovky-pochatkova-osvita> (дата звернення: 20.11.2017).
64. Модестова Т. Самостійна робота як складова педагогічної підготовки студентів магістратури. *Вища школа*. 2012. № 2. С. 80–86.
65. Мультимедійний дидактичний комплекс із курсу «Педагогіка вищої школи». URL: http://www.ikg.mdk.ksue.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=100:74-ihrovi-metody-vydy-ihor-navchalni-imitatsiini-dilovi-upravlinski&catid=2&Itemid=116 (дата звернення 20.11.2017).
66. Нагорний В.В., Нагорна Н.О., Сінченко Д.М. Інтерактивна лекція як сучасна форма викладання дисципліни у вищій школі. *Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти: зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф., 15 лют. – 24 берез. 2016. – Житомир. 2016. С. 187-189. URL:*

- <http://dspace.zsmu.edu.ua/handle/123456789/4077> (дата звернення 20.11.2017).
67. Нагрибельна І. Самостійна робота майбутніх учителів початкової школи в умовах дистанційного навчання. *Педагогічний процес: Теорія і практика. Серія «Педагогіка»*. № 2 (53). 2016. С. 54-59.
  68. Надолинська А.С. Формування лексикографічної компетенції у студентів філологічних спеціальностей: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Південноукр. нац. пед. ун-т. Одеса, 2012. 236 с.
  69. Нікітіна А.В. Українська лінгвометодика для магістрантів: навч.-метод. посіб. Старобільськ: Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2015. 375 с.
  70. Оліяр М.П. Теорія і практика формування комунікативно-стратегічної компетентності майбутніх учителів початкових класів: монографія. Івано-Франківськ: Сімик, 2015. 500 с.
  71. Онищенко Н. Організаційно-методичні засади педагогічної практики в системі професійного становлення майбутнього вчителя. *Рідна школа*. 2012. № 11. С. 28–33.
  72. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи навч. посіб. Київ: Центр учбов. літер, 2009. 472 с. URL: <https://subject.com.ua/pdf/254.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
  73. Пальшкова І.О. Формування професійно-педагогічної культури майбутнього вчителя початкової школи: практико-орієнтований підхід: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Південноукр. держ пед. ун-т. Одеса, 2009. 45 с.
  74. Педагогічна практика в початковій школі: навч. посіб. / ред. О.Б. Будник. Івано-Франківськ: ПП Бойчук А.Б. 2016. 308 с. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/2176.pdf> (дата звернення: 20.11.2017).
  75. Педагогічні технології: теорія та практика: навч.-метод. посіб. / ред. М.В. Гриньова). Полтава: ПСМІ, 2014. 230 с.
  76. Петегірич О.М., Петегірич Л.П. Використання LEGO-технології у вихованні учнів початкової школи. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/51011/ (дата звернення: 20.11.2017).
  77. Пєхота О.М. Особистісно-орієнтована освіта і технології. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2000/7-1-4.pdf> (дата звернення 20.11.2017).
  78. Полат Е.С. Что такое проект: типология проектов. *Открытый урок*. 2004. № 5–6. С. 10–17.
  79. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід. Київ: 2002. 135 с.

80. Пометун О.І., Комар О.А. Підготовка вчителів початкових класів: інтерактивні технології у ВНЗ. Умань: РВЦ «Софія». 2007. 65 с.
81. Пономаренко, Г.О. Веб-технології як засіб спрямування самоосвітньої діяльності студентів вищих навчальних закладів на підвищення фахової компетентності. *Наша школа*. 2013. № 6. С. 13–16.
82. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі: навч. посіб. / О. Горошкіна та ін.; Київський ун-т імені Бориса Гринченка. Київ: [б. в.], 2015. 250 с.
83. Практикум з методики навчання української мови в загальноосвітніх закладах: модульний курс: посіб. для студ. пед. ун-тів та інст. / М.І. Пентилюк та ін.; Київ: Ленвіт, 2011. 366 с.
84. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. *Голос України*. 2014. 06 серп. № 148. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/en/1556-18/card6#Public> (дата звернення 20.11.2017).
85. Про затвердження Національної рамки кваліфікацій: постанова Каб. Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341. *Офіційний вісник України*. 2011. № 101. Ст. 15. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF> (дата звертання 20.11.2017).
86. Про затвердження Положення про електронні освітні ресурси: затв. наказом М-ва освіти і науки, молоді і спорту України від 01.10.2012 р. № 1060. *Офіційний вісник України* від 01.10.2012 р. № 80. Ст. 61. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12/card6#Public> (дата звернення: 20.11.2017).
87. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 29 верес. (№ 178-179). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 20.11.2017).
88. Романич Н.В. «Перевернене» навчання – ключова тенденція освітніх технологій сучасності. URL: <http://oin.in.ua/perevernene-navchannya-klyuchova-tendentsiya-osvitnih-tehnolohij-suchasnosti> (дата звернення 20.11.2017).
89. Романишина Л.М. Особливості формування професійної компетентності майбутніх учителів початкових класів у процесі педагогічної практики. *Вісник Запорізького національного університету*. Запоріжжя. 2012. № 1 (7). С. 90–94.
90. Савченко Л. Використання веб-квест технологій у вищій школі при підготовці майбутніх фахівців. *Педагогіка вищої та середньої школи*. Кривий Ріг. 2017. № 1 (50). С. 67-74.
91. Савченко О.Я. Методика читання у початкових класах: посіб. для вчит. Київ: Освіта, 2007. 334 с.

92. Сарапулова Є., Мирвода С. Індивідуальний підхід в організації самостійної роботи студентів. *Освіта регіону*. 2013. № 4. С. 306–310.
93. Семенов О. Електронні освітні ресурси в лінгвометодичній підготовці педагога-дослідника. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми. 2016. № 10 (64). С. 123-134.
94. Семенов О., Дейниченко Н. Методика викладання української мови у вищій школі: навч. посіб. Суми: вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. 2-е вид., перероб. та доп. 216 с.
95. Семенов О.М. Електронний навчально-методичний комплекс «Словесник». URL: <http://www.children.edu-ua.net> (дата звернення: 20.11.2017).
96. Синиця М.О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання*: монографія / ред. О.А. Дубасенюк. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка. 2014. С. 418-438. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/14333/1/%D1%81%D0%B8%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%8F.pdf> (дата звертання: 20.11.2017).
97. Сисоєва С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика: навч. посіб. Київський ун-т імені Бориса Грінченка. Рівне: Овід, 2012. 352 с.
98. Степанюк К. Модель формування дослідницьких умінь майбутніх учителів початкової школи в процесі проектної діяльності. *Початкова школа*. 2014. № 9. С. 42-45.
99. Стрельников В.Ю., Брітченко І.Г. Сучасні технології навчання у вищій школі: модульн. посіб. для слух. автор. курс. підвищ. кваліф. викл. МІПК ПУЕТ. Полтава: ПУЕТ, 2013. 309 с.
100. Стрілець С.І. Особливості проведення педагогічної практики на факультеті початкового навчання. URL: http://visnyk.chnpu.edu.ua/?wpfb_dl=690 (дата звернення 20.11.2017).
101. Струганець Л.В. Інтерактивний навчально-методичний комплекс з «Культури мови» у системі Moodle. *Теоретико-практичні аспекти сучасних лінгвістичних та лінгводидактичних парадигм*: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.: зб. наук. пр. Рівне-Острого: вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. С. 15–20.
102. Сучасні технології в освіті. Ч. 1. Сучасні технології навчання: наук.-допом. бібліогр. покажч. Вип. 2 / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського; / упоряд.: Філімонова Т.В. та ін.; Київ: 2015. 377 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/metod_material/suchasni_tehnologiyi.pdf (дата звернення: 20.11.2017).

103. Табачук В.І. Особливості створення, налагодження та дизайну персонального освітнього блогу вчителя. URL: <http://osnova.com.ua/items/item-march-2016/> (дата звернення 20.11.2017).
104. Теслюк В.М., Коваль М.М. Проблемна лекція як найоптимальніша форма навчання у вищій школі. *Наук. вісник НУБІП України. Серія «Педагогіка, психологія, філософія»*. 2014. № 199. Ч. 1. С. 371-375. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Pedagogica/article/viewFile/3375/3299> (дата звернення: 20.11.2017).
105. Ткаченко К.О. Дослідницький підхід в організації самостійної роботи студентів. *Вісн. Черкас. ун-ту. Серія: Пед. науки*. 2013. № 21. С. 122-124.
106. Туркот Т. Педагогіка вищої школи: навч. пос. Київ: Кондор. 2011. 628 с. URL: <http://www.libr.dp.ua/site-libr/?idm=1&idp=23&ida=606> (дата звернення: 20.11.2017).
107. Федорчук Е.І. Лекція як засіб реалізації студентоцентристського підходу до викладання педагогічних дисциплін. Зб. наук. прац Кам'янець-Подільського нац. ун-ту. 2011. Вип. 7. С. 98-102. URL: <http://dspace.kpnu.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/2085/1/7.pdf> (дата звернення 20.11.2017).
108. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Київ: «Академвидав», 2006. 352 с.
109. Фомічова О. Веб-квести як засіб формування готовності до інноваційної діяльності студентів у вищій школі. URL: http://journals.uran.ua/sr_edu/article/view/81171 (дата звернення: 20.11.2017).
110. Хижняк І.А. Вимоги до електронних підручників з української мови для початкової школи. *Нові інформаційні технології в освіті для всіх. ІТЕА – 2015: X міжнар. конф., 26 – 27 листоп. 2015 р. Ч. 2*. Київ: Міжнарод. наук.-навч. центр інформац. технол. та систем. 2015. С. 207 – 212.
111. Хижняк І.А. Вимоги інформаційного суспільства до лінгводидактичної підготовки вчителя початкових класів. *Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів*. Дрогобич, 2013. С. 166–172.
112. Хижняк І.А. Електронний підручник із мови й розвитку мовлення в системі засобів електронної лінгвометодики для початкової школи. *Інформаційні технології і засоби навчання*. Київ, 2016. Т. 51. No 1. С. 57–66. URL:

<http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/77/showToc> (дата звернення: 20.11.2017).

113. Хижняк І.А. Класифікація засобів електронної лінгвометодики для ВНЗ. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. Київ, 2016. № 3. С. 213 – 222. URL: <http://pptma.dn.ua/index.php/uk/> (дата звернення: 20.11.2017).
114. Хижняк І.А. Методичні аспекти розроблення й застосування електронних посібників із мови для початкової школи. *Інформаційні технології в освіті*. 2016. № 28. С. 72 – 83. URL: <http://ite.kspu.edu/home> (дата звернення: 20.11.2017).
115. Хижняк І.А. Методичні прийоми застосування інформаційно-комунікаційних технологій на лекційних заняттях у вишах. *Освітні вимірювання в інформаційному суспільстві: Міжнародн. наук.-практ. конф, 6–9 трав. 2010: матер. конф. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2010. С. 54 – 59.*
116. Хижняк І.А. Модернізація змісту лінгводидактичної підготовки вчителя початкових класів як основа забезпечення її якості в умовах інформаційного суспільства. *Вища освіта України: теоретичний та науково-методичний часопис*. 2013. № 2. С. 224 – 230.
117. Хижняк І.А. Програмні засоби електронної лінгвометодики в роботі вчителя початкової школи. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*: наук. електр. вид. 2015. Вип. 1. С. 54–61.
118. Хижняк І.А. Теорія і практика підготовки майбутніх учителів початкової школи до використання засобів електронної лінгвометодики в професійній діяльності: монографія. Слов'янськ: вид-во «Друкарський двір», 2016. 380 с.
119. Хижняк І.А., Гаврилова Л.Г. Класифікація лекційних презентацій та вимоги до них. *Вісник Львівського університету. Серія: Філологічна*. 2010. Вип. 50. Львів: ЛНУ. С. 361 – 368.
120. Царенко, І.Л. Активізація самостійної роботи студентів засобами хмарних технологій. *Вища освіта України*. Київ. Кіровоград. 2014. № 3: Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології, т. 2. С. 48-53.
121. Чепіль М. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

122. Черчата Л.М. Організація самостійної роботи студентів гуманітарних факультетів вищих педагогічних закладів в умовах застосування інформаційних технологій навчання: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. Київ: [б. в.], 2013. 24 с.
123. Чубук Р. Організація самостійної роботи студентів на основі застосування інноваційних методів. *Педагогічна освіта і наука в умовах класичного університету: традиції, проблеми, перспективи*: зб. наук. пр. / НАПН України, Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Жешувський ун-т (Польща). Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013. т. 2: Теорія і практика педагогічної науки та освіти: досвід, інноватика, прогнозування. С. 454–458.
124. Широков В.А. Всеукраїнський лінгвістичний діалог у контексті теорії лексикографічних систем. *Мовознавство*. 2003. № 6. С. 3–7.
125. Шиян Н. Методичні основи організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ. *Імідж сучасного педагога*. 2013. № 6. С. 12–14.
126. Шквир О.Л. Специфіка дослідницької діяльності вчителя початкової школи. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_3_14 (дата звернення: 20.11.2017).
127. Ягупов В.В. Педагогіка – Ігрові методи навчання. Ділові ігри. URL: http://eduknigi.com/ped_view.php?id=198 (дата звернення: 20.11.2017).

Навчальне видання

Бадер Валентина Іванівна

Методика і технологія навчання української мови

**Методичні рекомендації
до самостійної роботи магістрантів**